

PRIRODNI
ZEMLJOPIS HRVATSKE.



KNJIGA PRVA:

LICE NAŠE DOMOVINE.



UREDIO

DRAGUTIN HIRC

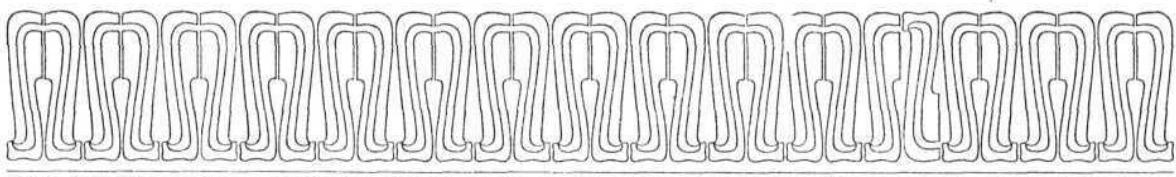
GLAVNI SURADNIK.

Sa 9 portreta, 15 umjetnih priloga, 211 slika u slogu i 62 zemljovida, tlocrta,
projekta i inih slika.



U ZAGREBU 1905.

TISAK I NAKLADA ANTUNA SCHOLZA.



Pripomenak.



Godine 1878 ugleda svjetlo „Prirodni zemljopis Hrvatske“, kojega je napisao Vjekoslav Klaić, profesor gornjo-gradske gimnazije u Zagrebu, a izdala i nagradila „Matica Hrvatska“.

Malo je u naš knjiga, koje bi narod naš pozdravio tako radosna srca, kao što je pozdravio „Prirodni zemljopis Hrvatske“, a da bijaše to djelo od prijeke nužde svjedoči, što bijaše naskoro raspačano.

Dvije godine kasnije piše profesor Klaić popularni zemljopis, a izdaje ga „Jeronimsko društvo“ pod naslovom: „Opis zemalja u kojima obitavaju Hrvati“.

Od god. 1878. i g. 1880. pribralo se toliko građe u domaćoj geografiji, geologiji, mineralogiji, klimatologiji, da ju je valjalo skupiti u prijeglednu cjelinu, da se na njezinu temelju stvori potpuna i pouzdana slika naše domovine, odnosno kraljevine Hrvatske, Slavonije i Dalmacije.

Važnost zemljopisne obuke i zemljopisa odavna je priznata istina, no unatoč tomu mi smo u zemljopisu zaostali, pa su nas od susjednih naroda u tome pretekli i braća Slovenci, kojima je prof. Rutar podao na ruke opis slovenskih zemalja.

Ovi i drugi razlozi ponukali su sveučilišnoga profesora dra. Hinka pl. Hranilovića, da hrvatskomu narodu poda opis njegove domovine u ruhu, koje će dostoјno biti naše prosvjete i naše znanosti. Od prvog početka svog stručnog rada, a tijekom više od dvadeset godina, bijaše zabavljen sabiranjem gradiva, protučavanjem literature i prirodnih prilika domovine. Nije se žacao nijedne žrtve, kada se je za korak mogao približiti ostvaranju svoje osnove, da prikaže domovinu u dostoјnoj slici. Iza mnogo godina neprekidnoga rada, svladao je sve zaprijeke, knjigu spremio i samo je valjalo izdati.

Početkom g. 1900. upita profesor Hranilović podписанoga, bili voljan bio s njime pisati „Zemljopis Hrvatske“. Znajući od koje je nužde takovo djelo, prihvatio je ponudu uploške i za malo se prihvatio zajedničkoga posla.

IV.

Da narodu hrvatskomu izložimo obseg gradiva, raspored djela i da mu predločimo u kakovoj mu opremi kanimo podati djelo, napisasmo iste godine k Tijelovu „Pristup“ i u njemu „Uvod“ k „Zemljopisu Hrvatske“. „Pristup“ štampasmo na najfinijem papiru na dvadeset stranica i ukrasimo sa više slika.

U tom „Pristupu“ istakosmo zadaću i veliko breme, koje preuzesmo na svoja leđa, jer se riješismo, da „Zemljopis Hrvatske“ izdamo u „vlastitoj“ nakladi. Obećasmo, da će djelo zapremiti 60 štampanih araka u veličini „Pristupa“, da će biti ukrašeno sa više od 200 slika, kartama, diagramima i da će izlaziti u svešćicima; obećasmo, da ćemo svakoga mjeseca štampati po dvije sveske.

„Pristup“ rasposlali smo diljem domovine, priložili mu posebni predbrojni arak zaključili ga ovim rječima:

„Na tebi hrvatski narode, je da si stvorиш spomenicu svoje domovinske ljubav da uzmeš pod svoje okrilje sliku i prikaz onoga, što je tvomu srcu najsvetije: Sliku domovine u „Zemljopisu Hrvatske.“

„Pred duševnim će ti okom niknuti svi krajevi domovine; upoznati ćeš ona mjesta, koja ti predi posvetiše svojom krvlju, radosnim ćeš srcem pozdraviti krasote svoje domovine, kojima nas je priroda obdarila od veličajnog Dunava do azurne Adrije“.

„A naša će biti najsjajnija nagrada, ako prihvatiš ovo djelo u koje izlismo svu dušu svoju, koje nam je kruna našega rada; ono je naša otadžbenička žrtva, koju doprinašamo narodu i njegovoj prosvjeti, a čime, da ga ljestve, dostojniye, rodoljubivije darujemo, već slikom mile mu domovine Hrvatske!

„Zemljopis Hrvatske“ posvećujemo hrvatskomu narodu!“

Ove su tople riječi pale na plodno tlo i ne potraja dugo, da se je javilo toliko predbrojnika i predplatnika, da bijaše djelo osigurano.

Profesor Hranilović odpočeo je svojim radom već kod prve sveske, koja je izašla mjeseca studenoga g. 1900., pak ga nastavio u svesci II. III. IV., dok je podpisani unaprijed pisao radi nužnih slika i fotografija na sve strane domovine a odpočeo svoj rad u svesci V. sa opisom „Zagrebačke gore“, što se dogodilo tek mjeseca kolovoza; proteklo je punih devet mjeseci, dok je prvih pet svezaka ugledalo svjetlo.

„Zemljopis Hrvatske“ počeo je izlaziti tako neuredno, da je to podpisana u velike zabrinulo, pa kako i nebi, kad je XII. sveska ugledala svjetlo tek u travnju godine 1903., a XIV. u studenu iste godine. Od onda nastala je tako duga stanka, da je sveska XV. pošla u svijet tek 6. veljače g. 1904.! dakle, što dalje, to gore.

Ovo djelo ima svoju žalosnu povjest; bio sam uz njega i patnik i mukotrpnik, gledao sam bolne duše, kako ono propada, srce mi plakalo, kad sam vidio, da je i predbrojne pustila ustrpljivost, pa kako i neće, kad se oko „Zemljopisa“ punih 28 mjeseci nije „ništa“ radilo.

Nadao sam se i nadao, čekao neustrpljivo od dana do dana, no kad sam se nadao obećanoj i stalnoj podrpsi, evo crne poruke od profesora Hranilovića poručuje mi koncem Ianjske godine, da odstupa od redakcije.

Sto sada? U prvi se mah nisam mogao sabrati, jer je time pala prvobitna osnova, da djelo izdamo u vlastitoj nakladi. Ovo bijaše udarac, koji mi je zadao golemu materijalnu štetu.

Da nam toli nužno i prekorisno djelo ne propadne, što bi po našu knjigu bila velika sramota, preuzeo ga u nakladu Anton Scholz, dok je redakcija prešla u moje ruke. Trebalо je popraviti, što se pokvarilo, trebalо je stare prijatetje „Zemljopisa“ opet privući, valjalo je i nove namaknuti i djelu prijašnji ugled dići. Da to bude, prva mi bijaše briga, da djelo izlazi redovito svakoga mjeseca u jednoj svezci.

Potražio sam si držalicu, s kojom napisah g. 18.8. u Bakru svoj prvijenac, kupio sam si škatulicu pera i flašicu tinte, sjeo i pouzdajući se u svoju snagu, počeo raditi. Od mjeseca veljače, kad je izašla svezka XV., do konca mjeseca srpnja napisao sam sedam svezaka i tako djelo spasio od očite propasti.

Ovo bijah dužan napisati, jer ne mogu dopustiti obzirom na moj sadanji i daljni književni rad, da i samo trunka sumnje pade na moju osobu, radi djela koje je tako neuredno izlazilo, dok bi prema obećanju morao već biti štampan i „Mjestopis“ (topografija) i „Narodopis“ (Etnografija.)

Da djelo nije propalo, zasluga je u prvome redu p. n. gg. predplatnika, koji su moje javne molbe i jadikovke uvažili te me u težkom i mučnom radu podupirali; hvala, topla po tri puta hvala, pa ih usrdno molim, da me ni onda ne zaborave, kad ću u štampu sa drugom knjigom ovoga djela „Naše vode“.

Usrdna hvala i onoj maloj četi suradnika, koji su svojim perom „moj“ rad olahkotili, a navlastito bratska hvala Don Franu Ivaniševiću, župniku u Jesenicama (Poljica), koji nije žalio ni truda, ni vremena, obašao cijela naša Poljica i onako ih zanimljivo opisao (str. 592.–600.)

Bilo mi je puno do toga stalo, da djelo što ljepše, što zanimljivije i značajnije ukrasim slikama, jer dobra i vjerna slika govori često više, nego one riječi, koje je napisalo pero.

Častan je broj one p. n. gg., koja su se odazvala mojoj molbi i priposlala mi bilo slike, bilo izvorne fotografije, a posebice i prezahvalno iztičem presvjetloga gospoda baruna Luju Vraniczany-a, koji je u tu svrhu umolio jednoga hrvatskoga umjetnika, da u Zagorju snimi sve mi nužne krajeve, gradove i gradine, kojima sam mogao naše vilinsko Zagorje onako bogato oslikati, dok je to za sjeverne krajeve zagorske rodoljubivo učinio presvjetli gospodin grof Marko Bombelles ml., i oba mi hrvatska boljara zaželjela u mom radu najbolju sreću.

Dr. Radivoj Simonović, odvjetnik u Zomboru, u Bačkoj, pošao je svojim aparatom na gvozdeni Velebit i priposlao mi bogatu zbirku fotografija, kojima sam objasnio opis gordoga Velebita, pak mi snimio i šipilju Ramićevu kuću u Velikoj Paklenici u Velebitu. Drugi prijatelj Czernitzky Dragutin, bivši šumarski pristav kneza Turn i Taxisa u Bijeloj Vodici, u Gorskom kotaru, rado i voljko se odazvao mojoj vrućoj želji, opratio na leđa fotografski aparat i pošao svojim bratom Miroslavom na vrleti Velikoga Risnjaka i bio „prvi“ koji je snimio sve ono, čime sam ukrasio opis ovoga prezanimljivoga vrha domovine, a spominjem zahvalno i Marka Ivaniševića, župnika, koji je iz daleke Podgore, u Makarskoj krenuo u Poljica i

fotografisao tamošnje obrambene pećine (špilje). Svima, pa i onomu, koji mi je poslao i samo jednu kartu-razglednicu budi izrečena najusrdnija hvala!

Zemljopisne karte, tlocrti, projekci, diagrami, ocrti, potiču iz ruke sveučilištnoga profesora dra. Hinka pl. Hranilovića, kojima objasnuje svoje opise od svezke I.–XV., a risao ih poznatom vještinom naš slikar Antun Steinbauer.

Oko ispravnosti teksta nastojao je sveučilišni profesor dr. Duro Šurmin, pa i njemu na trudu i požrtvovnosti budi izrečena usrdna hvala!

Kad se je sadanji nakladnik Antun Scholz riješio, da šta npa „Zemljopis Hrvatske“, bio si je svjestan velike zadaće, koju je svalio na svoju savjest. Da tisak djela bude što ljestvi, naručio je nova novčata slova, pribavio fini papir za „cijelo“ djelo i živo nastojao, da mu oprema bude što dostoјnija, da podje u narod u doličnom ruhu. Osobitu je brigu posvetio slikama i nije kod toga žalio nikakova troška i mnogi je novi kliše zabacio pa imao i najneznatniju pogrešku. Neka do mene kao urednika primi i na ovome mjestu toplu hvalu i zahvalu to više, što je pretrpio mnogo, a ipak se odlučio da „Zemljopis Hrvatske“ štampa i dalje.

Još jednu! Početkom mjeseca srpnja obratio sam se na „sve“ hrvatske listove posebnom molbom, da mi se priopće pogreške pa bile na oko i neznatne, ali mi se do danas, kada završujem redakciju djela, nije „nitko“ javio. Ovo me ne smiruje, jer sam siguran, da ima nedostataka, a navlastito neće po generalštapskarta biti ispravno svako ime brijege ili vrha, kad se znade, da te karte dogotavljaju obično ljudi, koji su nevješti našemu jeziku. Ima i štamparskih pogrešaka unatoč tomu, što sam nastojao, da ih ne bude, ali se one uvuku i nehotice. Takove pogreške lako će si izpraviti cijenjeni štioci kao n. pr. na str. 627., postati zadnjoj, gdje ima biti „Glavina Diomedes“ a ne „Dionetis“ itd.

Mislio sam, da će prvu knjigu završiti sa sveskom XVII. ili XVIII., ali kad tamo, svršio sam je sa sveskom XXII. Na str. 620. počeo sam sa opisom „Hrvatskoga pomorja“, a kako sam vruće želio, da nam narod svoje otoke i otočice upozna što bolje, segnuli su njihovi opisi (štampani sitnotiskom) od str. 630.–675. Tu su opisani Rab, Pag, Zadarsko i Šibensko otočje, Brač, Šolta, Korčula, Lastovo, Hvar, Vis, otok Mljet, Dubrovačko otočje i Vulkansko otočje. Opis otoka Lokruma ukrasio sam sa nekoliko prekrasnih slika iz knjige baruna Warsberga „Dalmatien“, koja je štampana u Beču g. 1904.

Kako su se u narodu, ali i u našim knjigama ugnjezdila o otocima imena „talijanska“, složio sam posebnu skrižaljku i priobčio ju na str. 676. i u njoj (gdjegod mi moguće bijaše) uz „hrvatsko“ ime, dodao i „talijansko“, ploštinu i broj žiteljstva, a sve to po službenim podacima. Tako sam složio i poredbenu skrižaljku najviših bregova i vrhova Hrvatske, Slavonije i Dalmacije (Vidi str. 602.) Uz pripomoć svoga sina Božidara, učitelja, složio sam brižno i „Popis imena“ i stavio ga shodnosti radi u početak knjige. U jednu riječ: Učinio sam sve, što može učiniti „jedan“ čovjek, kad ga ostave i oni, kojima bi bila sveta dužnost, da mu priskoče u kritičnom času u pomoć i zato molim, da mi svatko bude blagim sucem, jer da nisam živo upro i u mučnoj borbi uzrajaо do kraja, teško da bi ovo djelo izašlo bilo.

Druga knjiga „Naše vode“ doći će u štampu kad spremim rukopis, no prije toga štampati ću svoje djelo: „Kvarner i Kvarnerski otoci“, koje je gotovo i zato molim usrdno sve dosadanje p. n. gg. predplatnike „Zemljopisa Hrvatske“, da mi i kod ovoga veoma nužnoga djela ne uzkrate svoju rodoljubivu ruku pomoćnicu, djelo mi preporučuju i namaknu predplatnike.

Hrvatski narod već godine doprinosi milodare za družbu sv. Ćirila i Metoda, za bijednu onu Istru, kojoj spadaju i Kvarnerski otoci Krk, Cres i Lošinj, pa me je upravo to u prvome redu ponukalo, da te otoke opišem, a onda, bude li zdravlja, opisati ću i našu prezanimljivu, ali zapuštenu Istru.

U Zagrebu na dan sv. Terezije godine 1905.

Dragutin Hirc,

urednik i glavni suradnik „Zemljopisa Hrvatske“.

Popis slika.

Portreti

	Strana
1. I. W. Valvasor	89
2. Ivan Čaplović	100
3. Opat Fortis	101
4. Franjo Carrara	104
5. Dr. Šloser Klekovski	105
6. Ljudevit pl. Vukotinović	108
7. Petar Matković	109
8. Josip Torbar	113
9. Dr. Đuro Pilar	117

Umjetni prilozi.

10. Klek kod Ogušina.	
11. Slapovi Gacke u Svici.	
12. Pogled na Velebit	
13. Gacko polje kod Otočca.	
14. Oroslavje gornje.	
15. Grad Opeka.	
16. Pogled na Plješivici od sv. Lenarda.	
17. Veliki Risnjak, Snježnik i okolina cd Tršča.	
18. Fužina i okolina.	
19. Gola Plješevica.	
20. Planina Promina.	
21. Lovćen od Stoliva.	
22. Cetina kod Omiša.	
23. Knin i rijeka Krka.	
24. Prirodnji most na otoku Lokrumu.	

Slike u slogu.

	Strana
25. Zemun godine 1820.	9
26. Predjel na Dravi	20
27. Rječina na zapadnoj strani medašnjice	23
28. Mamut (Elephas primigenius)	36
29. Nosorog (Rhinoceros tichorhinus)	37
30. Kameni buzdovan iz Novogvograda	38
31. Zemljana posuda iz nasebine brončanog doba	38
32. Radeni komadi iz jelenovog i srnečeg roga	39
33. Vršak kopinja od jelenovog roga	40
34. Sjekira od jelenovog roga	40
35. Brončani kelt	41
36. Kalup za lijevanje brončanih sjekira	41
37. Neolitski predmeti iz nasebine kod Osijeka	45

	Strana
38. Rimski nadgrobni spomenik iz Svojje	49
39. Rimski sarkofag iz Prozora	51
40. Rimski miljokaz iz Bakarca	52
41. Rimski žrtvenik iz Crne vode kod Zagreba	53
42. Biogradski mire i jugoistočna kula	61
43. Krunki dvor u Klobočcu na Kaštelskom polju	63
44. Dubrovnik i otok Lokrum	65
45. Virovitica, iz Lucićeva »De Regno Dalmatae«	65
46. Karlovac, iz istog djela	68
47. Ušće Neretve iz istog djela	69
48. Mjerilo sa hrvatskom mlijom iz Glavačeva zemljovida	78
49. Naslov Glavačeva zemljovida	96
50. Narodni tipovi iz Glavačeva zemljovida	97
51. Kraski predjel na otoku Krku	113
52. Boka Kotorska	121
53. Kotorske planine	124
54. Ulaz u Sutinski klanac i crkvica sv. Martina kod Podsuseda	149
55. Zagrebačka gora kod Naruševaca	152
56. Razvaline Sused grada	153
57. Vrelo na Sljemenu	158
58. Planinarska kuća na Sljemenu	157
59. Medvedgrad	161
60. Zagrebačka gora kod Sv. Ivana na Želinji	165
61. Podori grada Želina	169
62. Velika Ivančica kod Ivance	189
63. Žrvena pećina kod Ivance	191
64. Radovan	193
65. Bednjansko polje kod Ivance	195
66. Grad Laduć	199
67. Cesarsgradska kula	200
68. Klanjec	201
69. Veliki Tabor	203
70. Novi dvori kod Klanjca	204
71. Pogled na Zelenjak i Mihanovićev dol	205
72. Sutinsko kod Pregrade i grad Kostelj	207
73. Desinić	208
74. Kosteljska gora kod Pregrade	209
57. Grad Bežanec	210
76. Grad Gorica	211

	Strana
77. Krapinske toplice	212
78. Grad Klemenovo	213
79. Gredice	214
80. Pogled od Gredica na Krapinsko polje	215
81. Sv. Križ-Začreće	216
82. Pogled na Ivančicu od Zajezde	217
83. Krapina	219
84. Grad Horvacka	220
85. Grad Popovec	220
86. Podori grada Gatalovca	221
87. Dvor Malo Trgovište, ljetnikovac Antuna Mihalovića	223
88. Razvaline grada Belca	224
89. Belec	225
90. Zlatar	227
91. Stubički grad	229
92. Oroslavje donje	233
93. Grad Križevci	235
94. Kalnička gora	241
95. Razvaline Velikoga Kalnika	245
96. Ruševine Melen-grada	259
97. Okolina lepoglavska	261
98. Ravna gora: Vel. pećine 1.	264
99. * * * * *	2. 265
100. Pogled sa ruševina Vincice na Varaždinsko polje	268
101. Mamutovac (Sequoia) u Opeki	269
102. Wystaria u Opeki	269
103. Voćinska gora kod Voćina	293
104. Jankovački slap	309
105. Bošnjak na Papuku	310
106. Drenovac pod Jankovcem	311
107. Pogled na Požešku goru	313
108. Okolina Slatine	317
109. Iz okoline Slatine	319
110. Fruška gora kod Starog Slankamena	330
111. Iz Starog Slankamena u Zagrad	331
112. Manastir Beočin u Fruškoj gori	333
113. Na putu u Rude	348
114. Iz Rudarske drage	349
115. Veliki i Mali Oštrc	350
116. Rudarska draga	351
117. Na putu iz Bregane u Stođragu	357
118. Okolina Pećkoga jezera	365
119. Razvaline grada Žrinja	373
120. Pogled na Pounje i Bosanski Novi	377
121. Glna	379
122. Topusko	381
123. Vrginmost	383

Strana	Strana	Strana
124. Okolina Kozjaka kod Senja 387	175. Robinia Haueri 525	233. Otok Biševo kod Visa 709
125. Škrape na Krasu 389	176. Proantigonia octacantha 537	234. Draga Balon : Ulaz u »Modrušpilju« na Piševu 713
126. Žljebe na Krasu 391	177. Prosodacna Athanas'ui 531	235. Zaglavna vignetta 271
127. Dolci na Krasu 393	178. Lubanja od tura 533	
128. Snježnica pod Burnim Bitorajem 395	179. Lubanja od zubra 536	
129. Izmedu Bakra i Bakarca 396	180. Sa Mosora 539	
130. Na putu u Crni lug 399	181. Vrh sv. Ilijе (Monte Vipera) 541	
131. Veliki Risnjak 403	182. Dubrovačka okolina 543	
132. Tjemenica Velikoga Risnjaka 405	183. Rivijera Sedam Kaštela 547	
133. Ponikva pod Velikim Risnjakom 409	184. Vranjic kod Splita 551	
134. Dvorljakova litica na Velikom Risnjaku 411	185. Pod Mosorom 555	
135. Snježni dolac pod V. Risnjakom 413	186. Makarska i Biokovo 559	
136. Lazac pod Vel. Snježnikom 415	187. Njeguši sa dvorcem crnogorskoga kneza 569	
137. Pogled sa V. Risnjaka na more 425	188. Pogled od Cetinja 573	
138. Crni lug i okolina 429	189. Ces'a iz Kotora na Cetinje 579	
139. Malo selo kod Crnoga luga 431	190. Prijelaz preko Vampasa 583	
140. Bijela Vodica kod Crnoga luga 433	191. Križiće-Plasa 589	
141. Senjsko Bilo 435	192. Samostan Poljud kod Splita 591	
142. Pogled sa Velebita na more 437	193. Spljet sa vrha Marjana 595	
143. Pogled na Samoborsku goru od Podsuseda 441	194. Vrlika i Vrličko polje 597	
144. Lička visoravan 445	195. Trogir 599	
145. Velebit kod Karlobaga 451	196. Rijeka (Ombla) kod Gruža i Rožat 605	
146. Velebit kod Lukovo-Zugarja 453	197. Metkovići 607	
147. Velebit: Mala Paklenica 455	198. Posavina kod Podsuseda 609	
148. Velebit: Velika Paklenica 457	199. Posavina: Suvare u Vrbanjima 712	
149. Oštarijsko polje i Alaginac 459	200. Posavina: Stara crkva u Moroviću 613	
150. Kubus na Oštarijama 463	201. Na Dravi (Po slici Dragutina Melkusa.) 617	
151. Sv. Brdo 465	202. Pogled na otok Krk 628	
152. Put na Klek 467	203. Sv. Marina kod Novoga 629	
153. Vrk Kleka 469	204. Školj Lisac kod Sv. Jurja 632	
154. »Visibaba« kod Mušulin potoka 471	205. Glavotok na otoku Krku 633	
155. Mala Kapela kod Pličkih jezera 475	206. Grad Rab 636	
156. Pogled na Veliku Kapelu od Skradu 479	207. Sv. Eufemija na otoku Rabu 637	
157. Pogled na Velebit sa Medačkoga brda 482	208. Crkvica sv. Mihalja na Palagruži 644	
158. Velebit sa Radučkog polja 483	209. Korčula (sa sjevera) 645	
159. Velebit: Tulove grede, mjesto Prag i Kraljičina vrata 485	210. Glavni trg u Hvaru 648	
160. Velebit: Tulove grede od Podpraga 490	211. Komiža na otoku Visu 649	
161. Velebit: Pastirske stanice na Malom Alanu 491	212. Grad Vis 652	
162. Velebit: Crjeni Kuk 493	213. Korčula (Sa istoka) 653	
163. Velebit: U Velikoj Paklenici 495	214. Lokrum: Maksimiljan. počivalo 656	
164. Velebit: Ulaz u Veliku Paklenicu 496	215. Pogled na Boku Kotorsku od Stoliva 657	
165. Velebit: Pogled iz velike Paklenice 497	216. Otok Vis 660	
166. Aralia Hercules 499	217. Otok Mljet 661	
167. Ficus congener 507	218. Otok Lokrum 664	
168. Sterculia Labrusca 511	219. Lokrum: Pogled na samostan 665	
169. Frogir po staroj slici iz XVIII. vijeka 515	220. Lokrum: Hodnik u samostanu 668	
170. Quercus Torbariana 517	221. Lokrumска špilja 669	
171. Belone tenuis 519	222. Maksimovska špilja 672	
172. Laurus Clementinae 521	223. Vegetacija na Lokrumu 673	
173. Clupea doljeana 523	224. Zagorje: Krapinska pećina 677	
174. Acacia insignnis 527	225. Pećina Siničić kod Brinja 680	
	226. Ramićeva kuća u Velikoj Paklenici na Velebitu 681	
	227. Vrata strašne peći na Dugom otoku kod Zadra 684	
	228. Strašna peć 686 688	
	229. Obrambena pećina kod Jesenica 682, 692 693	
	230. Krstac-pećina na medži Dalmacije i Crnegore 697	
	231. Betina špilja kod Dubrovnika 701	
	232. Pestin-grad ili Narančina špilja kod Kotora 705	

Zemljovid, tlocrti, prosjeci i ine slike

236. Površina naše domovine u omjeru prema nekim krunovinama 13
237. Površina Hrvatske, Slavonije i Dalmacije prema površini cijele monarkije 13
238. Položaj Hrvatske na zemaljskoj kruglji 14
239. Prosječek srednjom Evropom od Afrike do Skandinavije 17
240. Zemljovid najsjevernije domovine 19
241. Zemljovid južnog kraja Dalmacije 22
242. Zemljovid zapadnog kraja Hrvatske 24
243. Zemljovid iztočnog kraja Slavonije 25
244. Duljina međa i upravnih rastoji 26
245. Tlocrt preistoričke naselbine iz mlade kazmene dobe kod Osijeka 43
245. Hacquetov zemljovid Hrvatske 49
246. Tabula Peutigeriana 56
247. Ptolomejeva karta 57
248. Hrvatska u rimsko doba između strane 64 i 65
249. Zemljovid spljetske okoline iz Kamucijeva atlasa od g. 1571. 72
250. Zemljovid iz Lučićeva djela De Regno Dalmatiae et Croatiae 73
251. Coronelijeva karta spljetske okoline od g. 1689. 80
252. Zemljovid iz Freschottova opisa Dalmacije 81
253. Zagrebačka okolina po Glavačevu zemljovidu 99
254. Okolina zemunska po vojničkom zemljovidu iz dobe Eugena Savojskog 117
255. Oblici tla između strane 128 i 129
256. Tlocrt Zagorja 135
257. Prosječek kroz Zagorje od II SZ 137
258. Prosječek od Zagreba do Senja 137
259. Octri Zagrebačke gore 138
260. Prosječek kroz Zagrebačku goru 139
261. Tlocrt Zagrebačke gore od J-S. 140 i 262
262. Prosječek kroz Zagrebačku goru od J-S 142
263. Približni prosječek kroz Zagrebačku goru od sjevera k jugu 147
264. Vidik na Zagrebačku goru od Rakovpotoka 148
265. Zemljovid gorskih skupina Međuriječja između stranice 160 i 161
266. Octri Ivančice 179
267. Tlocrt Ivančice 183
268. Prosječek Strahinčice i

Strana	Strana	Strana
Ivančice od zapada k istoku 185	279. Pogled na Brezovo polje 298	288. Projek od Utine preko Ceneliša i Peckog jezera 371
269. Projek kroz trupi ogrankive Ivančice od J-S. 186	280. Projek od Đulavci do Orljave 298	289. Projek sjevero-zapadnog visočja 421
270. Projek Maceljske gore od zapada k istoku 249	281. Sjeverna ograda požeške kotline 299	290. Naborani slojevi u Paklenici 563
271. Ocrt Maceljskoga gorja 251	282. Projek od Kutjeva do Orahovice 300	291. Naborani slojevi na Velikom Goliću u Velebitu 565
272. Tlocrt Maceljskogorja 253	283. Istočno krilo sjeverne ograde 301	292. Idealni uzdužni projek kroz istočnu obalu Jadranoga mora 621
273. Projek Topličke gore od juga k sjeveru 257	284. Tlocrt središnje gore u sjevernojograd Požeške kotline između str. 304 i 305	293. Šematički projek otoka Cresa i Lošinja 623
274. Projek Bilo-gore 275	285. Tlocrt Fruške gore između str. 352 i 353	294. Šemaljički projek otoka Luke 624
275. Ocrt Moslavacke gore 283	286. Projek Fruške gore od juga k sjeveru 369	295. Brazđenje dalmatinskih otoka 625
276. Projek Moslavacke gore, Z-I. 287	287. Sljeme Fruške gore gledano iz Posavine 369	
277. Tlocrt Požeškoga gorja između str. 288 i 289		
278. Pogled na Psunj od Posavine 295		



Prinosnici slika.

Andrassy Ljudevit, kr. sveučilišni profesor u Zagrebu.
 Babić Ljuba Đalski, hrv. književnik.
 Bauer Anka, učiteljica u Klanjcu.
 Bojničić Ivan Kninski, ravnatelj kr. zemalj. arhiva.
 Bombelles grof Marko st., Klenovnik.
 Embelles grof Marko ml., Opeka.
 Brodsky Ljudevit dr., županjski fizik u Ogulinu.
 Brunšmid Josip dr., kr. sveučilišni profesor u Zagrebu.
 Czernitzky Dragutin, šumarski kneževski pristav u Bijeloj Vodici.
 † Damin Narcis, profesor kr. pomorske škole u Bakru.
 Dobrilović August, ravnatelj c. i kr. pomorske škole u Kotoru.
 † Drašković grof Dragutin Trakoščanski.
 Gorjanović Dragutin dr., kr. sveučilišni profesor u Zagrebu.
 Gundrum Fran dr., gradski fizik u Križevcima.
 Hercog M. dr. u Slatini.
 Horvat Levin, perovoda zemalj. vlade u Zagrebu.
 Ivanišević Marko, župnik u Podgori, Dalmacija.
 Jakšić V., knjigotiskar u Glini.
 Jelić Luka dr., profesor u Zadru.
 Kempf Julijo, učitelj u Požegi.
 Kišpatić Mišo dr., kr. sveuč. profesor u Zagrebu.

Klešić Mirko, ljekarnik u Samoboru.
 Krnic Gejza, profesor u Petrinji.
 Kukuljević Božidar pl. Saksinski, veleposjednik u Ivancu.
 Laszowsky Emilian, pristav kr. zemalj. arkiva u Zagrebu.
 Milić vitez Vicko, načelnik u Spljetu.
 Partaš Ivan, profesor kr. šumarske akademije u Zagrebu.
 Pavlović N., kapelan u Ivancu.
 Pichler I., učitelj u Promini, Dalmacija.
 Pichler L., učitelj u Rudama kod Samobora.
 Puric Josip, profesor kr. gimnazije u Zagrebu.
 Rac Ljudevit, ravn. učitelj u Sv. Ivanu Želini.
 Rehorić Josip, ravn. učitelj u Krapinskim Toplicama.
 Renarić Dragutin, učitelj u Križevcima.
 Ribić Ivan, kr. kotarski veterinar u Koprivnici.
 Rukavina barun Amor, pomorski časnik, Belec.
 Simonović Radivoj dr., odvjetnik u Zomboru; Bačka.
 Stunković Mato, savjetnik zemalj. vlade u Zagrebu.
 Šarinić Ilija, ravn. učitelj u Švici kod Otočca.
 Šenoa Milan dr., profesor kr. gimnazije u Zagrebu.
 Vraniczany barun Ljudevit u Zagrebu.



Popis imena.

Abramovića peć 638.
Adolfovac 162.
Alančić 453. 454.
Aleksinica 485.
Almaška brda 612.
Almaška planina 327.
Alpski ogranci medu-
riječja. 134.
Anić-kuk 456.
Apatovac 243.
Apatišanska duliba 484.
Arbit 602.

Babica 254.
Babina gora 273. 279.
297. 375. 376. 482.
Babine gorice 188.
Babino jezero 452.
Babin kuk 456.
Baba planina 574.
Babinac 333.
Babina planina 569.
Babja kosa 374.
Babje gore 304. 305.
Babljak 555. 572.
Babnjača 568. 592.
Bačko brdo 279. 297.
Bačić kuk 454.
Bačin 585.
Baška voda 585.
Baščina 383.
Bačva 426.
Badanj 452. 638.
Badanjski vrh 452.
Balek 590.
Balon draga 712.
Balovac 361.
Baljak 504.
Bakarački dol 436.
Bakarska kotlina 436.
Banučevačka kosa 305.
Banski dvori 269.
Banska gorica 172.
Banova pećina 154.
Banska vrata 470 578.
Banstol 334.
Barbat 634.
Baraćeva pećina 693.
Bazgovka 360-
Batina 186. 188.
Batinska draga 189.
Bebar 346.
Bedenica 180.
Bedeničko humlje 141. do
142. 277.
Bedekovićina donja 231.
Bedekovićina gornja 231.
Bedemić vis 315. 317.
Bednja 188. 237. 263. 266.
Bednjica 266,
Bednjansko polje 194. 195.
268. 265. 613.
Bedemgrad 317.
Begova kosa 472.

Begovačko vrelo 454.
Bela 197. 198.
Belec 196.
Belečica 574.
Belci 231.
Belska dolina 198.
Belske gore 198.
Benkovačko brdo 254.
Berinovci 585.
Berinček vrh 430.
Bešlinac 383.
Betina špilja 665. 711.
Bezdanica 472.
Biace 484.
Bičko polje 609.
Bidrovačka pećina 154.
Bilo 275. 279. 280. 315.
Bilo gora 133. 270.
Bilić gora 562.
Bili vrh 454.
Biokovo 543. 562. 568.
647.
Bisag 242.
Bistra 149. 181. 204.
Bistra donja 204.
Bistra gornja 202. 204. 206.
Bistrica 190. 198. 214. 298.
374.
Bistričica 191.
Bistričko humlje 142.
Bistranska gora 156.
Bišev 709.
Bišćavičko brdo 303.
Bitoraj 427. 478.
Bizejl 203. 207.
Bizejlska vas 207.
Bijeli briješ 346.
Bijeli drum 286.
Bijele gore 550.
Bijela Greda 478.
Bijeli kamen 454.
Bijela kosa 428. 473.
Bijele kose 412.
Bijeli Kuk 484.
Bijelnik 383.
Bijelo folje 496.
Bijela skala 426.
Bijela vodica 395.
Bijele stijene 402.
407. 467.
Bjelavina 304.
Bjelica 430.
Bjelevina 286.
Bjelotin 561.
Bjelovina 361.
Bjelolasica 412. 452. 471.
476. 478. 602.
Bjelašnica planina 563.
574. 575.
Blata 361. 651.
Blažev dol 162.
Blaževa gora 355.
Blatuša 302.
Bobare 303.

Bogdanić 496.
Bogačev 243.
Bogočin unešički 514.
Bogojeva glava 555.
Bogovački kut 448.
Bogaz 276. 287.
Boka Kotorska 500. 508.
Boljari 361.
Bokolj 602.
Bol 637.
Boletkov briješ 220.
Boraj 545.
Boraja 560.
Borača 574.
Boreskido 560.
Borova glava 639.
Borovica 414.
Borovnica 418.
Borovik 552.
Borovnik 456.
Borovo 278.
Borovo brdo 276.
Borić 285.
Boričec briješ 277.
Bosansko centralno gorje
563.
Bosansko Rudogorje 563.
575.
Bost 585.
Botajna 568.
Božića pećina 691. 693.
Brda primorska 560.
Brdarica 428.
Brdo 176. 301. 434.
Brdovec 199. 202.
Brdani 298.
Brletić pećina 638.
Brljeteš 493.
Bršljaničko humlje 288.
Brštanovica 562.
Brač 503. 504. 505. 508.
509. 630. 637.
Bračak 231. 234.
Bračev vrh 244.
Bračkova pećina 262.
Brajkovac 304.
Bregana 206.
Bregava 618.
Breginje 303.
Breginac 306.
Bregovi oko Sinja 563.
Brela 568. 585.
Brestica 430.
Brestovka 361.
Brešći 288.
Brezovica 172. 218.
Brezovac 355. 496.
Brezic 297.
Breza 254.
Brezovača 374.
Breznica 272.
Brezina mala 304.
Brezine 276.
Breznik 354.

Brezovo brdo 298. 302.
Brezovo polje 281. 301.
602.
Brikvica 434.
Bris 568.
Brisalo 359.
Brusanska kosa 289.
Brušane 485.
Brusnik 626. 669. 670. 671.
Brušnica 257.
Bublin 585.
Budakovo brdo 455.
Budina ledenica 707.
Budinjačko polje 358.
Budišovec 430..
Budinčina 182. 189. 224.
Budoš planina 556.
Budva 500. 508.
Buganja greda 552.
Bukovac 428.
Bukovica 555. 562. 564.
Bukovo 414.
Bukovo humlje 306.
Bukov vrh 402.
Bukovska stijena 411.
Bukovje 347.
Burni Bitoraj 393. 412.
428.
Busić 590.
Bužadovec 280.

Carinski vrh 334.
Carović 574.
Cavtat 508.
Centena 587.
Cerje 346.
Cerjanska pećina 267.
Cepeliš 371. 374.
Cernakovo 276.
Centralni Velebit 489.
Cerova strana 334.
Cesar-grad 203. 206. 207.
208. 214.
Cesargradska gora 172.
200. 205. 206. 214. 231.
Cesargradska skupina 174.
Cesarska ves 211.
Cicer 494.
Cetina 501. 587.
Cetinjska pećina 687. 696.
Cetinjsko polje 583.
Cincar planina 564.
Cincar-Vitorog planina
575.
Cirkvenik ili Cirkvenica
150.
Cukavac 150.
Cres 624.
Crkvina 587.
Crlijenica 501.
Crijena greda 551.
Crijena luka 640.
Crkvine 656.
Crmažev vrh 427.

- Crna gora 576.
 Crna glava 562.
 Crna klapa 301.
 Crna mlaka 191.
 Crna pećina 211.
 Crna kosa 412. 472.
 Crni dol 568.
 Crni dolac 545.
 Crni krug 566.
 Crni lug 394. 395. 423.
 Crni vrh 160. 279. 296.
 297. 413. 435. 456. 478.
 492. 564. 602.
 Crno brdo 495.
 Crno vrelo 461.
 Crnogorsko visoko gorje
575.
 Crnolaški vrh 430.
 Crveno brdo 305.
 Crveni čot 330. 332. 334.
 602.
 Crveno jezero 586.
 Cvitaša 495.
 Cvjetlin 266.
Čuk 176.
 Čurlinovac 587.
Čabranjski drum 286. 287.
Čaglić 303.
Čagličko humlje 302. 303.
Čadavica 272.
Čajire 286.
Čanjevo 243.
Čaplja 414.
Čarović 561.
Čavle 414.
Čazma 272.
Čedač 434.
Čeglovo 204.
Čemernica 566.
Čerkenat 304.
Češljakovački vrh 299.
Česma 587.
Češkovićev zdenac 290.
Čevo, Čehovo ili Podev-
čovo 198.
Čikov jarak 205.
Čiovo 505. 507. 636.
Čislo 597.
Čitluk 591.
Čoporica 509.
Čordašica 374.
Čorluka 585.
Čorna 304.
Črešnovec 257.
Črnetec-polje 609.
Črni vrh 434.
Čubačka 370.
Čubrijan 568.
Čubrin vrh 479.
Čućina 574.
Čućerje 158.
Čudnić 435.
Čugovec 280.
Čukorski vis 315. 317.
Čulumak 374.
Čunina glava 418.
Čvrstnica planina 564.
Dakino brdo 278.
 Dalmatinsko primorsko
gorje 576.
 Dalmatinsko visočje 557.
 Dapčeva kosa 289.
 Daruvar 297.
 Debelo brdo 496. 500.
 560. 567. 568.
 Debela brijev 434.
 Debela kosa 305. 376.
 428. 566.
 Debela lipa 426.
 Debelača 495.
 Debeli vrh 427. 469. 492.
 Dedin 411.
 Dedomir 435.
 Dedomir strana 435.
 Dedov vrh 430.
 Djedini nos 315.
 Desinić 215. 216. 220.
 Desinička gora 215.
 Desiničko humlje 172. 174.
 Desinička skupina 172.
 Delnice 395. 423.
 Devesin 561.
 Devesiti 571.
 Dikavac 375.
 Dilj gora 134. 306.
 Dimovac 427.
 Dinara 560. 566. 576.
 Dinarske planine 562.
 Dizdarevo 318.
 Divoselo 485.
 Divuše 383.
 Divljia pećina 685.
 Divjake 411.
 Dobra voda 298. 299.
 Dobrštica 561.
 Dobrilovac 334.
 Dolac 222.
 Dolac gornji 599.
 Dolići 222.
 Dolin 630.
 Doline 303.
 Doljani 297.
 Donati 160. 207. 215. 234.
 Dorin vrh 426.
 Donja gora 569.
 Donji Badovinci 355.
 Donji Babin potok 496.
 Donji Lapac 496.
 Donje brdo 637.
 Donje čelo 657.
 Donje Dicmo 582.
 Donje polje 281.
 Dopolanjščica 267. 683.
 Došenova pećina 694.
 Draga 436.
 Draganec 298.
 Dragolinec 151.
 Dragonošac 346.
 Dravsko-dunavska nizina
613.
 Draževski vrh 434.
 Dražića pećina 686.
 Drenova 141.
 Drenovac 198.
 Drenovica 483.
 Drežničko polje 478.
 Dvor 370. 383.
 Dvoržakova litica 401.
 Drugomišalj 478.
 Druškovec 218.
 Družac 419.
 Družanica 151.
 Drgomalj veliki 602.
 Drljavac 358.
 Drniš 505. 509.
 Dvrsno polje 582.
 Dubica 370.
 Duboka 594.
 Duboki dol 335. 352.
 Duboka draga 458.
 Dubovačko humlje 141.
 142.
 Dubrava 280. 597.
 Dubravica 206. 308. 506.
 Dubravnik 307.
 Dubrovčan 220.
 Dubrovačke gore 562.
 Dubrovačko otočje 656.
 Dubrovačke planine 563.
 Duga gora 254.
 Duga peć 346.
 Duga poljana 473.
 Dugačka 278.
 Dugačko polje 330. 333.
 Duga kosa 289.
 Duge 552.
 Dugi Brezek 276.
 Dugi otok 627. 635.
 Dugo polje 575. 592.
 Dundović Padež 577.
 Dunaj 149. 203.
 Dunajeva gora 172.
 Dujanova kosa 296. 297.
 Dunajevka 545.
 Duplje 683.
 Dupski dol 552.
 Durmitor 552. 553. 556.
 563. 573. 575.
 Dusina poljana 455.
 Duvanjsko polje 585.
 Dževerska 508.
 Đakovo 321.
 Đakovački ravnjak 322.
 Đakovačka uleknina 133.
 134. 321. 324.
 Đulaveska previja 273.
 Đurđevac 282.
 Đurđevičko bilo 276.
Enota 585.
 Ercegovi 501.
 Erdevik 333.
 Erdutска brda 327. 612.
 Erlichova pećina 154.
 Erpenje 172.
 Ervac 499.
 Eugenov put 334.
Ferdinandovac 282.
 Ferkuljevec 176.
 Fešmac 561.
 Finkutići 205.
 Fužina 423.
 Franin vrh 434.
 Fratrovac 413.
 Fruška gora 133. 134. 329.
Gabela 618.
 Gaborčina brdo 290.
 Gacko ili Otočko polje
494.
 Gaj 334. 346.
 Galdišće 242.
 Galgovo 346.
 Galipovac 585.
 Gardun 306. 307.
 Garić 290.
 Garić-grad 286.
 Garjevića 286. 290.
 Gašparovića brdo 302.
 Gat 597.
 Gavranica 683.
 Gerovo 423.
 Gjulin ponor 683.
 Gjurešćak 154.
 Glade 555.
 Gladno brdo 467.
 Glavica 304. 305. 355. 370.
 411. 426. 428. 566. 637.
 Glavaš 592.
 Glina 379. 382.
 Glinski krševiti i humo-
viti kraj 564. 575.
 Glist 574.
 Glogovnica 242. 273.
 Glumina 574.
 Glijiva 550.
 Gnjat 573.
 Gnjila greda 552.
 Godučka dolina 505.
 Gojilo 289.
 Gola Jahorina planina 575.
 Gola Plješevica 452.
 Goleš 176. 221.
 Goli vrh 452. 454. 455.
 490. 556. 561. 562. 571.
 574.
 Golik 427.
 Goliš 561. 572.
 Goliševac 551.
 Golo 624.
 Golo brdo 297. 567.
 Golovac 160.
 Gologlav 568.
 Golubovac 224. 383.
 Golubovečka dugovalina
187. 188.
 Golubinska pećina 711.
 Golubnjak 298. 299. 428.
 Goljak 374. 454. 520.
 Gomila 257.
 Gora 242. 257. 428.
 Gora Veternička 177.
 Gorica 195. 260.
 Gorice oko Ivanića 174.
 Gorjan 321.
 Gorjanci 201. 341. 342.
 344.
 Gorjanski vrh 176.
 Gornje Čelo 657.
 Gornje Dicmo 582.
 Gornji Badovinci 355.
 Gospic 496.
 Gospodska Poljana 494.
 Gospodsko peće 262.
 Gubačev 220.
 Guščerovac 243.
 Guslice 403. 426.
 Gusti vrh 427.
 Gustolaški Drgomalj 426.
 Grbe 602.
 Grbin 435.
 Grbina pećina 682.
 Grbin vrh 478.
 Grkavac 562.
 Grleš 413. 418.
 Grmeč-Majdanska planina
564. 575.
 Grmušani 383.
 Grabar 358.
 Graberje 222.
 Grabirje 151.
 Grabovo rame 492.
 Grabovac 278. 585.
 Grabovica 568.
 Grabova kosa 289.
 Graboštica 574.
 Grabrovnica 281.
 Gračanica 305.
 Grac 230.
 Gradac 317. 334. 355. 574.
 597.
 Gradeč-brdo 602.
 Gradina 276. 286. 287.
 420. 494.
 Gradina planina 575.
 Gradišće 194. 197. 198.
 Gradiškansko humlje 302.
 Gradište 159.
 Grahovsko polje 583.
 Grandovica 355. 356.
 Greben 426. 626.
 Grebengrad 197.
 Grebenjak 197.
 Gredice 206. 220.
 Grič 428.
 Grintovec 160. 347. 358.
 Griže 436.
 Grobničko polje 432.
 Grot 360.
 Grubišni dolac 455.
 Grubišnopoljska skupina
278.

- Grude 585.
 Gvozd 492. 643.
 Gvozdec 352.
 Gvozdansko 384.
Hagenj 280.
 Hahlić 418.
 Hajdinsko zrno 221.
 Hajdova pećina, 682.
 Hajdučka kosa 302.
 Hajdučki Luk 448.
 Hajdučka pećina 687.
 Hajdukova pećina 694.
 Halbot 277.
 Ham 198.
 Hamac 197. 198.
 Hambarac 682.
 Hamatar 257.
 Hanska kosa 188.
 Harmica 199.
 Harpoti 656.
 Harsan 277. 280.
 Hartovsko brdo 355.
 Helčeva kosa 287.
 Hercegovačka stupnjevina 576.
 Hercegovačko-crnogorska kredna visoravan 576.
 Hlapio brdo 639.
 Horvacka 204. 220.
 Hum 172. 206. 234. 355. 414. 483. 602. 640. 641. 647.
 Hum na Visu 561.
 Humska brda 141. 142.
 Hunka 285. 287. 602.
 Hušnjakov brije 221.
 Hušnjakova pećina 683. 687. 699.
 Hrnjakova pećina 686.
 Hrvatsko-dalmatinski otočni niz 338.
 Hrvatsko pomerje 620.
 Hrvatsko Zagorje 198.
 Hranilovićev slap 359.
 Hrašćina 224.
 Hrašćinsko humlje 182. 189. 190.
 Hrastovica 574.
 Hrastovečka šuma 257.
 Hrib 402. 431.
 Hribac 411.
 Hrušćica 428.
 Hruševac 202.
 Hrušovec 206.
 Hvar 501. 503. 504. 641. 642. 644.
Idino brdo 278.
 Ilica 569.
 Ilino brdo 574.
 Ilina kija 551.
 Ilirska gorovina 575.
 Ilova 272. 273.
 Imoski 586.
 Imosko polje 582.
 Imota 586.
 Imotski 586.
 Ivanec 202.
 Ivančica 135. 178. 187. 188. 190. 195. 200. 207. 209. 218. 224. 227. 228. 231. 234. 237.
 Ivančica velika 602.
 Ivanečka skupina 190.
 Ivaničke gorice 172.
 Ivanečko humlje 182.
 Ivančevića Lisina 494.
 Ivanova aluga 572.
 Ivanska krst 303.
 Ivančića 187.
 Ivelića pećina 678.
 Ivina glavica 334.
 Izgorjeli dolac 545.
Jabuka 626. 669. 670. 671.
 Jabukovac 568.
 Jablanac 449.
 Jablanovec 202.
 Jablanov vrh 563.
 Jadićeva plan 484.
 Jagodišće 155.
 Jagode draga 501.
 Jakljan 656.
 Jakopčevićev brije 205.
 Jakovlje 202. 203.
 Jakšić pećina 687.
 Jambrišak 302. 304.
 Jamaričko brdo 302. 304.
 Janča glava 571.
 Jančak 567.
 Jankovac 307.
 Janok 334.
 Jankovo brdo 566.
 Janski vrh 566.
 Januševac 202.
 Janjića pećina 458.
 Janjačka kosa 490.
 Janjčarski vršci 402.
 Japica 206. 210.
 Japetić 344.
 Japetička 347. 352. 602.
 Japetički sklop 346.
 Japlenški vrh 426.
 Jaričevac 551.
 Jarak 202.
 Jarmovac 430.
 Jasen 428.
 Jasenik 467. 469.
 Jasenar 494.
 Jasenačka kosa 469.
 Jasenova kosa 376.
 Jasbić 427.
 Jastrebica 552. 562.
 Jaša 418.
 Javor 478.
 Javorova kosa 411.
 Javorove kose 412.
 Javorov vrh 402.
 Javorница 403. 426.
 Javorje 428.
 Javornik 297. 354.
 Javorjača 492.
 Javorška 568.
 Javorščak 150. 151.
 Jazbina 162.
 Jaračka 334.
 Jaravčić brdo 303.
 Ječmenište 344. 355. 359.
 Jelasi 609.
 Jelena 305. 403. 426.
 Jelen-grad 290.
 Jelenova pećina 190.
 Jeleničkova kosa 286.
 Jelensko humlje 287.
 Jelenje gornje 423.
 Jelenje vrh 435.
 Jelenšćić ili Jelenča 434.
 Jelša 642. 643.
 Jelvina 402.
 Jelovac 452.
 Jelova kosa 298.
 Jelov vrh 491.
 Jelovi vrh 494.
 Jelovi vijenac 494.
 Jeremija sv. 561.
 Jesenar 602.
 Jesenovica 413. 434.
 Jesenje gornje 266.
 Jezerina 315.
 Jezerje 151.
 Jezera vrh 427.
 Jezerski vrh 553. 572.
 Jezero 204. 358. 572. 586.
 Jezero Blato 584.
 Jezero Krenica 584.
 Ježovečki čret 607.
 Jovica kosa 376.
 Jugo istočno hrvatsko višočje 338. 473.
 Jugosćak 202.
 Jurovčak 176.
 Juričina Metla 494.
 Jurašinka 564.
 Jutrava kosa 568.
 Južno dalmatinski otoci 628.
 Južno dalmatinsko visočje 338.
 Južna Dinara 563.
 Južni Velebit 490.
Kablen 569.
 Kadija 568.
 Kalacija 331. 332. 335.
 Kalinovec 268.
 Kaluderovac 485.
 Kaluđerovo brdo 290.
 Kaluđerov grob 286.
 Kalupna greda 550. 552.
 Kalnik 135. 160. 190. 243.
 Kalnik veliki 602.
 Kalnička gora 162. 200. 206. 234. 242.
 Kalnik kosa 289.
 Kalničko pogorje 241.
 Kamenica 263.
 Kamen 305.
 Kamen most 585.
 Kamenica draga 414.
 Kamenica gora 252. 255.
 Kamenica gorica 225.
 Kamenica glavica 550.
 Kameni svatovi 154.
 Kameni vrh 492.
 Kamenik 275. 279. 556.
 Kamenita draga 392.
 Kamenita gorica 494.
 Kamenita glavica 429.
 Kamenje 257.
 Kamenjak 158. 392. 434.
 Kamešnica 242. 566. 585.
 Kamišak 315.
 Kamnik 672.
 Kamper 630.
 Kansulova glavica 434.
 Kapavac 298. 299. 304. 305. 602.
 Kapela 276. 480. 576.
 Kapelsko humlje 304. 305.
 Kapija 375.
 Kapovac 315. 602.
 Karina 506.
 Karlinovac 301.
 Karlovački krš 575.
 Karlovački krševiti kraj 564.
 Karajkovac 298.
 Karanj 598.
 Karavanke 160.
 Kasonja 306. 307.
 Kašljavac 430.
 Kaštačica 361.
 Kaštel Lastovo 500.
 Katalinska pećina 701.
 Katica kosa 376.
 Katon 561.
 Kavranov vrh 428.
 Kečina greda 452. 484.
 Kerbulin 276.
 Kestenski put 334.
 Kičin 564.
 Kik 298.
 Kikeč 286.
 Kišnik 550.
 Kita 454. 560.
 Kitica 585.
 Kitčija 560.
 Klači 334.
 Klade 449.
 Kladanjsko osrednje gorje 563. 575.
 Klanac 485.
 Klanjec 204. 206.
 Klanjačke gore 205.
 Klanječke gorice 174.
 Klanjačko humlje 172. 174.
 Klanječka skupina 172.
 Klečica 466.
 Klek 160. 412. 413. 452. 461. 462. 464. 466.
 Klekovača 160.
 Klenak 566.
 Klenovac 218.
 Klenovnik 267.
 Klinova glava 638.
 Klisno polje 281.
 Klobučina 428.
 Klobučko gorje 550.
 Klokovec 172.
 Klokočevica 299.
 Kloštar 402.
 Kloštarsko humlje 279. 280.
 Klupa 276.
 Klupica 375.
 Klupča 602. 639.
 Kljak 508. 509.
 Ključ 224. 242.
 Kneginac 257.
 Knin 500. 501. 504. 505.
 Kobalijev krč 206. 207.
 Kobilja glava 403. 426.
 Kobiljak 355. 434.
 Kobilnjak 305.
 Kočna 347.
 Kolane 634.
 Kolarica 217.
 Kolarište 318.
 Količevi krči 361.
 Kolo 622.
 Koločep 657.
 Kolos 135.
 Kolovir 553. 562.
 Koludare 623.
 Koljani gornji 587.
 Kom 552. 556. 560. 563. 575. 639.
 Komač 493.
 Komić 493.
 Komorska gora 222.
 Komušarova pećina 154. 158.
 Komiža 647.
 Konačišta 484. 602.
 Končanica 297.
 Konavlie 582.
 Končinsko humlje 182.
 Konoba 222.
 Kontra 333.
 Konjačina 278.
 Konjić 190.
 Konjičina 224.
 Konjska glava 303. 304. 480.
 Konjska planina 562.
 Kopan 484.
 Koparski brije 254.
 Koprivenac 413.
 Koprivnjak 197.
 Koprivnica 237. 238. 273.
 Kopić brije 291.
 Kopić kosa 289.
 Kopist 640.
 Korčula 509. 639.

- Kordine gore 355.
 Korenica 496.
 Koreničko gorje 550.
 Kornat 635.
 Koreničko polje 496.
 Korita 651.
 Koritišće 254.
 Koritnjak 435.
 Kosa 434.
 Kosanka 472.
 Kosarinjac? 434.
 Kosmač 656.
 Kostajnica 370.
 Kostajnovica 429.
 Kostanić briješ 276.
 Kostanje 597.
 Kostajnik 276.
 Kostelj 218. 569.
 Kosteljina 217.
 Kosteljski bregi 172.
 Kostelska gora 135. 173.
 200. 209.
 Kosteljsko gorje 171.
 Kosica 429.
 Kosinjsko ili Lipovo polje
 496.
 Kosinski vrh 484.
 Kostrinski vrh 433.
 Kosovsko polje 583.
 Košćinska skupina 189.
 Koševac 275. 332. 335.
 Košljun 624.
 Košutica 291.
 Košluša 590. 591.
 Kotor 501.
 Kotorske planine 562. 563.
 Kovačica 302. 304.
 Kovačićki 205.
 Kozara planina 160. 563.
 575.
 Kozjača 194. 370.
 Kozjačka draga 352.
 Kozja glava 374.
 Kozjak 453. 476. 540. 561.
 563. 566. 568.
 Kozjak mali 560.
 Kozjak veliki 560.
 Kozice 414.
 Kozik 568.
 Kozji brod 383.
 Kozji hrbat 198. 244. 252.
 Kozji vrh 423. 430.
 Kozjan 155. 193. 224. 262.
 345. 346. 347.
 Kožljak 346.
 Kradska gora 375.
 Krakarsko polje 478.
 Kralj 205.
 Kraljeva pećina 683. 637.
 Kraljeva stolica 334.
 Kraljevec 157. 206. 213.
 637.
 Kraljevečka gora 213. 231.
 Kraljev vrh 203. 206. 431.
 Kraljičin zdenac 159.
 Kranjski Snejžnik 412.
 Kranjkovac 301.
 Krapanj 356.
 Krapina 180. 186. 188.
 224. 232.
 Krapinica 221. 224.
 Krapinsko bilo 177.
 Krapinsko humlje 173.
 176. 178.
 Krapinsko pobrde 175.
 Krapinsko polje 232.
 Krapinske Toplice 204.
 Kraski krajevi 335.
 Kraska ploča 341. 419.
 Krasno 452.
 Kravljak 279.
 Kravarško 370.
- Krečelj 452. 484. 602.
 Kremečnica 376.
 Kremen 493.
 Krcmenjak 358.
 Krivošije 556.
 Kriz 435.
 Križevačko polje 607.
 Križevčak 151.
 Križulna 423.
 Križno drevo 279.
 Križnjakova jama 701.
 Kruškovec 287.
 Krušlovec 198.
 Krbavsko polje 496.
 Krčevine 288.
 Krčevacki rt 499.
 Krčmar 496.
 Krk 624.
 Krlovo polje 607.
 Krn 358.
 Krndija 298. 299. 315.
 Krnjača 287.
 Krpelj 390.
 Kršljev mramor 570.
 Krstac-pećina 684.
 Krstatice 585.
 Krstovi 301.
 Krunarski otok 635.
 Kučići 598.
 Kučni vrh 402.
 Kučište 456.
 Kučerina 303. 304.
 Kučina kosa 491.
 Kuk 452. 454.
 Kukača 682. 708.
 Kukovačin kamen 418.
 Kukuruzović pećina 678.
 Kuljani 383.
 Kumrovac 213. 214.
 Kuna-gora 172. 173. 218.
 602.
 Kundrića pećina 695.
 Kunovac 560. 566.
 Kunjačevac 356.
 Kupeški vrh 402.
 Kupeško jezero 408.
 Kupljenska kosa 376.
 Kupljenovo 199. 202.
 Kupnjak 427.
 Kuranik 568.
 Kurjakana 304.
 Kusac 574.
 Kuti 361.
 Kutina 289.
 Kutinica 289.
 Kutinsko brdo 287.
 Kutinsko humlje 287.
 Kuterevo 484.
 Kuterevska kosa 484.
 Kuželjske stijene 411.
 Kvarnerski otoci 627.
- Labišnjica 566.
 Ladić vrh 560.
 Laduć 202.
 Laduć donji 202.
 Laduć gornji 202.
 Lagvor 255.
 Lanište 278.
 Laove drage 345. 346.
 Lastovo 640.
 Laze 305.
 Lazac 423.
 Leatar 574.
 Lebršnik 563. 575.
 Ledena jama 704.
 Ledena kosa 685.
 Ledenik 455.
 Ledenjak 307.
 Lehki Žanec 173.
 Lemeško gorje 501.
 Leotar 550.
- Lepavinska previja 273.
 Lepiršova glava 574.
 Leoglava 194. 262.
 Lepoglavska gora 182.
 Lepoglavska gorica 182.
 Lepovinka 306.
 Leskovac 237.
 Lestar 552.
 Lešnički Drgomaj 426.
 Letenka 334.
 Letovanči vrh 370.
 Levantinska stepenica 171.
 Ležimir 334.
 Libni Gvozd 545.
 Lič 423.
 Ličko-gacko sredogorje
 476.
 Ličko ili Gospičko polje
 494.
 Lijeska 395.
 Limsko područje 563.
 Lipa 149. 158.
 Lipica 280.
 Lipač 434.
 Lipik 305.
 Lipnica 220. 574.
 Lipni vrh 252. 255.
 Lipovac 348. 435.
 Lipovica 306.
 Lipova 278.
 Lipova kosa 303.
 Lipovačko 304.
 Lipovačko humlje 305.
 Lipovčani 280.
 Lipov vrh 412.
 Lisac 375. 478. 566.
 Lisina 472.
 Lisarica 450. 485.
 Lišaj 334.
 Lišnica 568.
 Lišvar 330.
 Litorić 412.
 Lobor 194. 196. 231.
 Loborsko humlje 182.
 Loborski vijenac 187. 189.
 Lokovnik 252.
 Lokrum 630. 660. 662. 663.
 664. 665. 666.
 Lokvičić 585.
 Lokve 395.
 Lom 413.
 Lončarica 278.
 Lončareva pećina 686.
 Lončarski vis 315. 317.
 Lonja 197. 272.
 Lonjica 197.
 Lonjsko humlje 241.
 Lonjska pećina 154. 162.
 Lonjsko polje 607.
 Loparićeva peć 262.
 Lopčani 585.
 Lopsica 454.
 Lopud 656. 657.
 Loskunjska gora 376.
 Lovnik 412. 429.
 Lovćen 552. 553. 554. 563.
 570. 571.
 Ložec 412.
 Lun 632. 634.
 Lumbarda 574.
 Lumbardenik 302. 304.
 Lubenska vrata 454.
 Lubenjak 197.
 Luč 592.
 L.čelnica 205. 206.
 Lučićki vrh 427.
 Lugarske kolibe 430.
 Luka 594.
 Lukovac 626.
 Lukovača 591.
 Lukas 563. 569.
 Lukovo 449.
- Lukovo Žugarje 450.
 Lunjovac 568.
 Lušac 640.
 Lužec 202.
 Lužnica 198. 202.
 Ljubac 566.
 Ljubica 461.
 Ljubina 374.
 Ljube 333.
 Ljubečko brdo 447.
 Ljubički kuk 447.
 Ljubična planina 575.
 Ljubirna 568.
 Ljubelj 244.
 Ljubljan 568. 599.
 Ljeskovac 266.
 Ljutača 496.
 Ljuti kamen 568. 588. 599.
 Ljutoč 297.
- M**acelj 252. 266.
 Macelj-gora 207. 220.
 Maceljčica 252.
 Maceljska gora 135. 194.
 195. 209. 234. 248. 251.
 Maceljsko humlje 254. 255.
 Mačak 276.
 Mače 224.
 Mačja draga 414.
 Mačja pećina 154.
 Mačkovica 429.
 Mačković brdo 354.
 Mačkovec 151.
 Mačji kamen 190. 262.
 Madaras 257.
 Maganik 552. 556. 563.
 Maglić 563.
 Maglić-Volujak 575.
 Mahalovac 434.
 Ma' iti potok 587.
 Maj 435. 472.
 Majevica planina 575.
 Majevička skupina 563.
 Majdanska kosa 304. 305.
 Majka božja gorska 196.
 Majka božja loretska 218.
 Majka božja žalosna 205.
 Makarska 544. 585.
 Makovnik 480.
 Makutsko brdo 376.
 Maksimov hrast 304. 305.
 602.
 Maksimova pećina 696.
 Maksimova šilja 314. 698.
 Mala draga 392.
 Mala gora 354. 355.
 M. Javorinica 478.
 Mala Kapela 160. 476. 477.
 479. 480.
 Mala i Velika kosa 484.
 Mala Krapina 224.
 Mala Lipovača 428.
 Mala Lipova kosa 303.
 Mala Orlašava 493.
 Mala Paklenica 455.
 Mala Pliš 433.
 Mala Runjica 569.
 Mala Struga 545.
 Mala Šija 402.
 Mala Viševica 428.
 Mali Alan 489.
 Mali Bukovac 402.
 Mali Brijeg 637.
 Mali Črnce 351.
 Mali Šćrbac 434.
 Mali Drgomaj 426.
 Mali Alan 461.
 Mali Javornik 298.
 Mali Kalnik 238. 243.
 Mali Konj 190.
 Mali Kozjak 448.
 Mali krajni vrh 434.

- Mali Lovnik 344. 346. 352.
 Mali Malić 566.
 Mali Malovan 452.
 Mali Martin 435.
 Mali Obruč 419.
 Mali Oštrc 349. 352.
 Mali Papuk 307.
 Mali Rajinac 452. 454. 489. 499.
 Mali Rastovac 478.
 Mali Rat 594.
 Mali Risnjak 395.
 Mali Snježnik 402. 425.
 Mali Sokolac 566.
 Mali Šibenc 568.
 Mali Štirovnik 570.
 Mali Tabor 218.
 Mali Troglav 545. 566. 568.
 Mali vrh 571.
 Malo jezero 640. 651.
 Maloošć 435.
 Malo Rrgozno 429.
 Malo Sljeme 149.
 Malo Trgovište 220.
 Malo Zagorje 378.
 Malovan veliki 602.
 Mamulina pećina 686.
 Mamuška kosa 478.
 Mandrina 634.
 Mandeloška šuma 334.
 Mangart 150.
 Manjaves 346.
 Marija-bistričko humlje 141.
 Marija Gorica 201.
 Marija Gorička brda 198. 206.
 Marija Magdalena 199. 215.
 Marija rizvička gora 174.
 Marija-rizvička skupina 172.
 Marenčev krč 484.
 Marina kosa 302.
 Marča 280.
 Marčan 269.
 Marčinki 206.
 Markov brlog 396.
 Markov kuk 448.
 Marjan 541.
 Marin ili Marin 496.
 Maruševec 268.
 Maruševečko humlje 255.
 Maršanska ograda 413.
 Martinović 499.
 Martinska 287.
 Maslinović 641.
 Maševi vrh 428.
 Mašića pećina 694.
 Matešićeva pećina 691.
 Matica polje 582.
 Matina glavica 428.
 Matijaševica 562.
 Matijašev vrh 428.
 Maun 634.
 Mažuranova pećina 691.
 Medak 495.
 Medvedica 683. 686.
 Medvednica 150. 166.
 Medvedski briješ 166.
 Medgora 254.
 Medvedgrad 161. 166. 347. 412.
 Medvedsko polje 281.
 Medvedak 393.
 Medvjedak 452.
 Medveščak 150. 166.
 Medveščina 166.
 Medvidina šipilja 712.
 Medvrh 403. 426.
 Medov dolac 585.
 Medjumurje 610.
- Medjuriječe 132. 602.
 Meka 178.
 Mekuše 375.
 Melena gorica 197.
 Melengrad 196.
 Melinište 205.
 Melita 651.
 Melnik 435.
 Meljan 263.
 Mestričev jarak 276.
 Metla 374. 455.
 Metkovići 508.
 Mjesec 286. 287.
 Mideno 564.
 Mideno planina 564.
 Midvidina 685.
 Mihanovićev dol 211. 220.
 Mihovljane 222.
 Mihovljansko humlje 176. 178.
 Milićev 202.
 Milino brdo 375.
 Miletka 412.
 Milna 508.
 Miljana 215.
 Miroslavića dvori 598.
 Mirkača 493.
 Mišać 414.
 Mišino brdo 355.
 Mladine 277.
 Mladina kosa 289.
 Mladinski drum 286. 287.
 Mlakino brdo 306. 602.
 Mlični 433.
 Mlinski potok 203.
 Mlijet 651.
 Moćile 456.
 Modra šipilja 647. 685. 712.
 Modruška stepenica 482.
 Mogar 413.
 Mokra pećina 678. 693.
 Mokro polje 609.
 Molinarijev vrh 578.
 Molve 282.
 Monte grasso 593.
 Monte Syss 602.
 Monte Vipera 561.
 Morinje 564. 575.
 Morušača 566.
 Mortari 562.
 Moseć 560.
 Moseć planina 562. 564.
 Mosor 647.
 Moslavačka gora 133. 160. 162. 282.
 Moslavačko gorje 285.
 Moslavačka planina 286.
 Mosečke planine 559.
 Mosor 505. 538. 561. 562. 567. 568. 592. 600.
 Mosor-planina 563. 567.
 Mošunje 470.
 Moštanica 383.
 Motika 568.
 Movran 564.
 Moždenac 242.
 Mrajanik 571.
 Mramor 287.
 Mramorskopolje 609.
 Mrkvišće 428.
 Mrkvište 461. 577.
 Mrljuga 205.
 Mrkopalj 423. 472.
 Mrkovac 427. 428.
 Mravljanik 555.
 Mrsinj 494. 602.
 Mrtvo more 664.
 Mrzla vodica 395. 423.
 Mrzli zdenac 210.
 Mrzlo polje 358.
 Mrzljak 190. 198.
 Muć 500. 506.
- Mudanja glava 630.
 Mudna dol 414.
 Mujadinski briješ 278.
 Mulat 635.
 Muratovica 304.
 Murter 623. 624. 635.
 Musić 306.
 Musulin potok 462.
 Muškovka 348.
 Mutogras 593.
- N**adžak bilo 484.
 Narančina šipilja 705. 711.
 Narona 618.
 Nepečani pećina 687.
 Neprovic 573.
 Neretva 616.
 Niaša (?) 602. 671.
 Nijemčeva glava 298.
 Njegovanski vrh 454.
 Noria 619.
 Novac 586.
 Novaki 202.
 Novi 370.
 Novo brdo 286.
 Novi dvori 199. 206.
 Nova gora 257.
 Novi Marof 237.
 Novomarofsko humlje 182.
 Novomarofска kotlina 180.
 Novomarofска skupina 190.
 Novo selo 358.
 Novoselska šuma 358.
 Novsko brdo 304.
- N**jegusi 556.
 Njeguš planina 570.
 Njigovo 435.
 Njivice 162. 428.
- O**bir 160.
 Obišenjak 434.
 Obala 568.
 Obli kamen 454.
 Obli vrh 430.
 Obosniki 571.
 Oblo brdo 574. 639.
 Oblič 639.
 Obrovac 560.
 Obrežje Biča 322.
 Obrežje Bosuta 322.
 Obrežje Breznice 322.
 Obrežje Vuke 322.
 Obruč 418.
 Obruč veliki 602.
 Obručki sklop 432.
 Obzova 602.
 Očura 190. 224.
 Očurščica 190.
 Odransko polje 606.
 Ogorska dolina 500.
 Ogredenik 454.
 Ogorje 500.
 Ojstrica 347. 358.
 Okić 202. 206. 344.
 Okić-grad 346.
 Okićko humlje 345. 346.
 Okolić briješ 370.
 Oklinak 355.
 Okroščica 159.
 Okrug 509.
 Okrugljica 473.
 Okrugljak 412.
 Okružni vrh 428.
 Olib 635..
 Omanovac 302.
 Onje 622. 625.
 Opaljenac 402.
 Opaljen vrh 430.
 Opor gorje 566.
 Optujsko polje 610.
- Opuzen 619.
 Orahovačko humlje 298. 300.
 Orešovica 222.
 Oreščak 351.
 Orešje 207.
 Orišac 568.
 Oriješac 304.
 Ordo 355.
 Orjen 550. 561. 570. 602.
 Orjensko sedlo 551. 570.
 Orjensko ždrijelo 550.
 Oroslavje 231.
 Orlovac 273. 334. 569. 574.
 Orlovica 494.
 Orlovska brdo 303.
 Orlove stijene 567.
 Ortopla 454.
 Ortoš 430.
 Osečka 257. 602.
 Osječenica-Klekovača planina 564. 575.
 Osivanjčki vrh 427.
 Osoje 302. 304. 305. 413. 418. 567. 568. 585.
 Osojnica 418.
 Osorščica 602.
 Osovni briješ 334.
 Osredak 346. 356.
 Osrednje Usorsko gorje 575.
 Ostina jama 710.
 Ostrovica 506.
 Ošci 595.
 Oštarije 454.
 Oštra 434. 495.
 Oštrc 159. 187. 194. 196. 344. 345. 346. 351. 355. 426. 428.
 Oštrčki briješ 159.
 Ošenica 560.
 Ošljac 566.
 Oštri kamen 315.
 Oštri Mihaljevac 492.
 Oštri vrh 302. 402. 411. 428. 430. 574.
 Oštri vrh nad Sušicom 412.
 Oštri zid 291.
 Ozeblin 160. 467. 492. 602.
 Oziljak 434. 435.
 Otočac 496.
 Otoče 206.
 Oteš 496.
 Otok Hvar 502.
 Otomanov vis 318.
 Otomska vis 500.
 Otres 315.
 Ozaljska pećina 678.
 Ozaljska šipilja 687.
- P**ačetin 173.
 Padeš 346.
 Pag 631. 634.
 Pahinsko 190.
 Pakino sedlo 242.
 Paklenica 455.
 Pakleno 413. 414.
 Pakleničko humlje 302. 304.
 Pakleni otoci 642.
 Pakleni vrh 413.
 Pakračka gora 297.
 Palača 612.
 Palagruž 672.
 Paleš 494.
 Palež 411. 494. 602.
 Pališni vrh 434.
 Paljetina 429.
 Paljevina 376.
 Pametni hrast 306.
 Papuk 298.

- Papuk gorje 134.
 Papuk veliki 602.
 Paprod 426.
 Paripovac 491.
 Pasjan 303.
 Pasman 635.
 Pasvo 561.
 Patošća 434.
 Paučje Tromede 301.
 Paučnjak 346.
 Pavlićev bezdan 414.
 Pavinje 305.
 Pazarišće 432.
 Pazarišće gornje 485.
 Pazentina 454.
 Pazu 552. 570.
 Pažetina luknja 211.
 Pečelina 682. 687. 708.
 Peć 434.
 Pečna kotlina 354.
 Pečinski jarak 411.
 Pečenica 483.
 Pećarica 570.
 Pečišće 411.
 Pedalj-grad 383.
 Pelagoza 621.
 Pelinovnjak 574.
 Pelješac 504. 508. 563.
 623.
 Penezići 206.
 Peratovačka skupina 278.
 Perovica 202.
 Perun 594.
 Perušić 285.
 Petrovac 602.
 Pesji skok 206.
 Pestin-grad 561. 705.
 Peščenička kosa 289.
 Petca 160.
 Petehovac 427.
 Petehovski vrh 427.
 Petračica 493.
 Petrinja 379. 382.
 Petrinjska gora 374.
 Petrova gora 160. 188.
 341. 375. 578.
 Petrova pećina 198.
 Petrovac 376.
 Petrovsko 222.
 Petrov vrh 297. 298. 315.
 Petrovska gorica 174.
 Petrovo gorsko humlje
 182. 188.
 Petruševečka grana 189.
 Petruševečko humlje 182.
 Pijevca vrh 478.
 Pilarova ledenica 704.
 Pilipov kuk 447.
 Pinterka 431.
 Pisačuša 299. 494.
 Pištan 172.
 Pitanga 585.
 Plančica 428.
 Planina 149. 158. 276.
 Planina Promina 511.
 Planine Gole Jahorine 563.
 Planivat 503.
 Planjava 428.
 Platatak 423.
 Platnik 429.
 Plavić 215.
 Plavnik 624.
 Pleš 355.
 Plišivac 568.
 Pliševica 452.
 Plitve 643.
 Pleterničko razdolje 306.
 Plitvice 545. 626.
 Plitvičko humlje 255.
 Pločice 298.
 Plješevica 160. 344. 346.
 353.
- Plješevica gola 476.
 Plješevica okička 345. 346.
 Počitelj 485.
 Počiteljski vrh 452.
 Podbabje 585.
 Podčapljia 414.
 Podčetertek 215. 218.
 Podravina 133. 209.
 Podovo 383.
 Podgora 585.
 Podgrade 244.
 Podklek 464.
 Podlipovac 347.
 Podplanina 418.
 Podravsko-dunavsko nizozemlje 322.
 Područja Lima 575.
 Podrutska gora 182. 188.
 Podsused 209.
 Pod Slime 433.
 Podstrana 592.
 Podtrnje 202.
 Podunavlje 615.
 Pogana jama 359.
 Pogled 427.
 Pogorjeli vrh 430.
 Pojatno 199. 202.
 Poklek 214.
 Pokoječ 187. 188.
 Poklon vrh 426.
 Pokljoka 562.
 Pokonjol 504.
 Pokuplje 338.
 Pokupska ravnica 341.
 Poljica donja 205.
 Polakov brijev 220.
 Polakovac 426.
 Polanovec 218.
 Polobaše 301.
 Polojsko brdo 376.
 Polom 286.
 Polje 214.
 Poljica 538. 592.
 Poljica donja 593.
 Poljica gornja 598.
 Poljica srednja 594.
 Poljica-gorje 567. 568.
 Poljičko gorje 538.
 Poljana 215. 279. 302. 455.
 615. 623.
 Ponikve 141.
 Ponikvarski potok 150.
 Ponikvarski vrh 426.
 Ponor 469.
 Popovac 222.
 Popovića pećina 686. 695.
 Posavina 133. 209. 603.
 Posavina donja 606.
 Posavina gornja 606.
 Posavsko-pounsko humlje
 374.
 Posavsko nizozemlje 322.
 Posilippo 632.
 Potok 358.
 Pounje 383.
 Pounsko pokosina 474.
 Povljana 634.
 Poziralo 598.
 Poznanovec 231.
 Požarkovec 205.
 Požeška gora 134. 304. 305.
 Požeška kotlina 133. 134.
 292.
 Prava Ivančica 182.
 Prava Maceljska gora 254.
 Prapatnica 504.
 Prapotnica 566.
 Prasa 562.
 Predole 306.
 Pregrada 207. 217.
 Pregradska gorica 173.
 174.
- Pregradsko humlje 173.
 174.
 Pregradsko polje 232.
 Prekrizje 150.
 Prenj-planina 564.
 Prenj-Veleš planina 575.
 Prerezani kamen 290.
 Presečenec kamen 158.
 Presečki 241.
 Presika 348.
 Preslo 569.
 Prevje 302.
 Prevoj 252. 602.
 Prezid 423.
 Prezidanski Berinšek 430.
 Pribujac 637.
 Priko 594.
 Primorski Kras 448.
 Primorske planine 433.
 562. 571.
 Priseka 602.
 Prisjeka 375.
 Prisoj 585.
 Prišlin 218.
 Prišlinsko humlje 172.
 Privaj 568.
 Priviš 419.
 Privlaka 623.
 Prizna 449.
 Prokon 278.
 Prokop 403. 426.
 Prolog 541. 567.
 Prolog-planina 566.
 Prolom 315. 318.
 Promina 505. 506. 562.
 Promina mala 560. 562.
 565.
 Promina velika 560. 562.
 602.
 Promanja 585.
 Prosa malá 552.
 Prosa velika 552.
 Prozorski povor 141.
 Proždorac 568.
 Prčana kosa 288.
 Prčija glava 571.
 Prčkova kosa 286.
 Prvić 623. 624.
 Psarjevo 163.
 Psunj 134. 301. 302.
 Psunj gora 160.
 Pticev potok 222.
 Pticijak 158.
 Punat 624.
 Pušča 199. 206.
 Pušča-Bistra 202.
 Pušča donja 199.
 Pušča gornja 199. 200.
 Pušča-Kupljenovo 202.
 204.
 Pustara 278. 288.
 Pusti Perušić 496.
 Pustin grad 552.
 Pustodolski potok 153.
Rab 509.
 Rabatina ledenica 704.
 Rabatina pećina 686.
 Rabatina 683.
 Rača glava 641.
 Rača šipila 641. 683. 685.
 711.
 Račnik 595.
 Radakovo 206.
 Radina pećina 696.
 Radoboj 178. 222.
 Radobojsko bilo 177.
 Radobojsko gora 266.
 Radobojsko humlje 176.
 178.
 Radolić 277.
 Radoštak 561.
- Radovan 198.
 Raduč 485.
 Raduša planina 564.
 Raduša-Čvrstnica planina
 575.
 Rajačka 252.
 Rajinac mali 602.
 Rakavica 651.
 Raketa 461.
 Rakitje 346.
 Rakovec 243.
 Ramićeva pećina 691.
 Rancerje 352.
 Ripanski vrh 639.
 Rasinja 243. 507.
 Rašeljka 568. 598.
 Rat 623.
 Ravna 626.
 Ravna gora 134. 190. 252.
 253. 254. 255. 263. 297.
 355. 411. 496.
 Ravna kosa 278.
 Ravnica 172.
 Ravnina 355.
 Ravnik 626. 647.
 Ravanje 568.
 Ravnjak Vušće 346.
 Ravnjaci 278.
 Razbojište 494.
 Razdol 568.
 Razdolje 566.
 Razvala 480. 568.
 Razvor 214.
 Razvorsko humlje 213.
 Ražanski kuci (kukovi)
 448. 454.
 Ražanski vrh 454. 490.
 Ražanj 568.
 Ražine 297.
 Rebar 435.
 Repinska sjeća 361.
 Repušnja 278.
 Resina 574.
 Resnik planina 493.
 Resnatec 411.
 Respektir 370.
 Rezvode 196.
 Ribarsko polje 609.
 Ribjača 458.
 Ribnjak 153. 262.
 Ričički vrh 479.
 Rijeka 188. 196. 273. 275.
 Rijeka gornja 241.
 Rijeka nad Jaskom 346.
 Riječki drum 287.
 Rilić planina 568.
 Rinka 358. 347.
 Risje 154. 158.
 Risno 501.
 Risnjak 425.
 Risnjak veliki 602.
 Rizvica 212.
 Rizvička gora 214.
 Rječina 436.
 Rozga 206.
 Rogoljsko 303.
 Rogoznica 505.
 Romanja planina 563. 575.
 Rota 574.
 Rottemanske Ture 160.
 Rovinac 302.
 Rsovac ili Rsoviti kamen
 561.
 Ručice 585.
 Ruda 574.
 Ruda poljana 492.
 Rudnica 254. 255.
 Rudarska draga 350.
 Rude 346. 506.
 Rud lisac 492.
 Rudilisac mali 492.
 Rudnik 430.

- Ruđevac 383.
Runović 585.
Runjica 569.
Rusi 298.
Ruševsko humlje 306.
Rutva 568.
- S**adikovac 452, 454, 455.
Sadikovački kuk 454.
Samar vrh 473.
Samarica 291.
Samaričko humlje 288.
Samobor 206, 231, 347.
Samoborska gora 201, 202, 206, 232, 341, 344.
Samograd 682, 686, 706.
Sardanica 242.
Savinske planine 160, 200, 347, 358.
Sečen-grad 220.
Sedla 561.
Sedlo 491.
Sedlo Rude 346.
Sedlarjevo 215.
Sekulica 158.
Sela 214.
Selinica 186, 188.
Selišće kosa 289.
Seliški vrh 160, 452, 476, 602.
Semelin 595.
Semovečka 276.
Senjsko bilo 454, 484.
Seethalske Alpe 160.
Sergij 647.
Sestrunc 194.
Severin 276.
Sgornička 415.
Sibinjska gora 306, 307.
Sibra 562.
Sijevica 413.
Silba 635.
Siljevac 356, 357.
Siničić pećina 686.
Sinj 503, 505, 506, 508.
Sinjavina planina 563.
Sipine oko Slanog 561.
Sironošće 428.
Sitovice 435.
Sitovnik 428.
Sitno 597.
Sitvukova pećina 694.
Siverić 508.
Sjeničko humlje 376.
Sjevero-dalmat. humlje 576.
Sjeverna Dinara 562.
Sjev. Japetić vrh 346.
Sjevero-zapadno hrvatsko visoče 338, 422.
Sjeverna Plješivica 346.
Sjeverni Velebit 489.
Skalce 402.
Sklop Veliki Črneč 346.
Skrad 423.
Skradski vrh 394, 410, 411.
Skradnji drum 286, 287.
Skrđanik 428, 430.
Skupina Vrbasa-Bosne 575.
Skupina gorja Vrbasa i Bosne 563.
Skutina pećina 696.
Skvornine 455.
Skuta 347.
Slani potok 154.
Slanje 243.
Slapnica 359.
Slatina 651.
Slatinski brijež 286.
Slatinsko zagorje 297.
Slavica 428.
- Slavonska podravina 613.
Slednik 355.
Sićeno brdo 648.
Slime 429, 433, 602.
Slunjska gora 374.
Slivnjska jama 682, 706.
Slivno 585.
Slivnjak 150.
Slovinjak 306.
Slijeme 141, 149, 159, 181, 207, 297, 355, 412, 413, 602.
Smilčić 506.
Smiljan 485.
Smiljanka 305.
Smoinik 412, 469.
Smokovac 501.
Smrekovac 396.
Smroće 205.
Smrdeće toplice 220.
Snadovica 574.
Snejžnica 549, 562, 570, 571, 574.
Snejžnica na Konavlju 561.
Snejžnik 412, 425.
Snejžnik veliki 602.
Snejžni dolac 400.
Snejžnjak 490.
Snejžničko 402.
Snejžnička glavica 402, 425.
Sokol 304, 566.
Sokolova greda 561.
Sokolova pećina 198.
Sokolova stijena 190.
Sokoline stijene 307.
Sokolovac 291, 305.
Solan 562.
Solarsko 278.
Soline 416.
Solnik 163.
Somina planina 556.
Sopački vrh 427.
Sopot 217, 683, 711.
Sopotski potok 355.
Sopotski slap 360.
Sošice 360.
Sošička Blata 360.
Sošička kotlina 355.
Sotski dol 333.
Sovsko-dolsko humlje 306.
Sovra 561, 567.
Spes 374, 561.
Spičak 172.
Spičasti hrbet 252.
Spičasti kamen 206.
Spina 621.
Srkane male 625.
Srkane vele 625.
Srebrna gora 563, 575.
Srebrna vrata 402, 426.
Sredeljsko brdo 315.
Srednji vrh 426.
Srednja glava 495.
Srednja kosa 304, 305.
Središnje bosansko osrednje vapneno gorje 575.
Središnje humlje 298.
Središnji ravnjak 322.
Središnja Veternica 177.
Srednjo-Dalmatinski otoci 627.
Srednjo-dalmatinsko visoče 338.
Srnopas (ne Srnopac) 452, 456.
Srnopas veliki 602.
Srinjine 595.
Stalak 470.
Stankovec 280.
Starac 306.
- Staro brdo 279.
Staribrijeg 276, 426, 578.
Starigrad 642, 643.
Star laž 411.
Stara straža 287.
Stijena 428.
Stinica 449, 454.
Stipac 434.
Stobreč 592.
Stojac 428.
Stok 252, 255.
Stošićev vršak 400.
Stožac 552.
Strahinščica 135, 160, 175, 176, 218, 231, 266, 602.
Strana 568.
Strašna peć 685, 710.
Stražbenica 428, 434, 494, 505.
Straža 172, 219, 434, 602, 638.
Stražišće 556.
Stražeman 307.
Stražilovo 334.
Stražine 586.
Stremenačica 429.
Stričanica 359.
Strinja 561.
Strug 383.
Strugača 176, 178, 222.
Struklin jarak 277.
Stružnica 491.
Strganica 434.
Strmac 286, 435.
Strmec 205, 206.
Strmenovo 428.
Strmeno brdo 545.
Strnopeć 154.
Stubica donja 230.
Stubički potok 149.
Studenac 396.
Studenti 585, 598.
Stupačina 455.
Sućuraj 644.
Sudvid 546, 568.
Sudvid tučepski 546.
Suha pećina 678, 686, 691.
Suhodolska pećina 687.
Suh dol 206, 211, 602, 637, 638, 647.
Suhi vrh 413, 416.
Supetar 503, 574, 594, 638.
Supetarska draga 630.
Sused-grad 155.
Sušica 426.
Sutinski dol 180.
Sutinski potok 188, 222.
Sutinske toplice 222.
Sutla 206.
Sutlansko polje 206.
Sunder 454.
Susak 625, 626.
Sustav Dinarskih planina 576.
Sutvara 639.
Svib 435.
Svilaja 561, 562, 567.
Svilaja planina 567.
Svetac 671.
Svetička strana 304.
Svitjina 298.
Svitovac mali i veliki 550.
Svevid 546.
Sv. Augustin 194, 266.
Sv. Andrija 657.
Sv. Barbara 158.
Sv. Benedikt 290.
Sv. Brdo 452, 456, 560.
Sv. Duh 348, 638.
Sv. Gera 155, 200, 344, 355, 360, 363, 602.
- Sv. Gora 213, 431.
Sv. Grgur 624.
Sveta grota 595.
Sv. Ilija 288, 502, 568.
Sv. Ivan 172, 215, 574.
Sv. Ivansko humlje 279, 280.
Sv. Ivan-Zelina 162.
Sv. Ivan Žabno 280.
Sv. Jakov 287.
Sv. Jakovska brdo 177.
Sv. Jana 215, 231, 346.
Sv. Jansko humlje 345, 346.
Sv. Jure 561, 568, 602.
Sv. Juro 543.
Sv. Juraj 346, 637.
Sv. Križ 172, 198, 278.
Sv. Križ-Začreće 221.
Sv. Kuzma 638.
Sv. Marina 626, 629.
Sv. Lenard 217, 346.
Sv. Martin 215, 637.
Sv. Martinsko humlje 345, 346.
Sv. Martinsko pobrde 345.
Sv. Nedelja 347, 520.
Sv. Nikola 561, 602, 641.
Sv. Petar 213, 574, 638.
Sv. Petar Orehevec 243.
Sv. Petka 358.
Sv. Rok 485.
Sv. Rok u Luki 202.
Sv. Roko 561.
Sv. Toma 638.
Sv. Vuka 254.
- Š**abanov vrh 304, 305.
Šalabanica 493.
Salabanica pećina 694.
Šamac 289.
Šamarica 375.
Šandrovačko humlje 277.
Šar-planina 553.
Šaroglen 426.
Šaša 267.
Šator-Staretina planina 564, 575.
Šatorina 453, 454, 455.
Šeirovac 568.
Sebestjanovec 196.
Segina 423.
Seginček 403, 426.
Šibenik 506, 568.
Šibenik veliki i mali 562.
Šibensko otoče 635.
Šid 321.
Šija 411.
Šikad 222.
Šilipetri 204.
Šiljevac 574.
Šiljevica planina 556, 563.
Šimljaničko humlje 288.
Šimoni 632.
Šimunić-Cvijanovićeva pećina 704.
Šipan 656, 657.
Široki brijež 286, 287.
Široka kosa 297.
Škarje 289.
Školj. Sv. Marka 623.
Škurina 426.
Škrbilja 198, 201.
Šlošerova livada 398.
Šokot 268.
Šolta 503, 504, 636, 637.
Šoprun 230.
Špičasti vrh 427, 428, 430.
Špičnjak 429.
Štajersko Pohorje 160.
Štokovo 504.
Štirovac 452, 455.
Štirovača 491, 577.

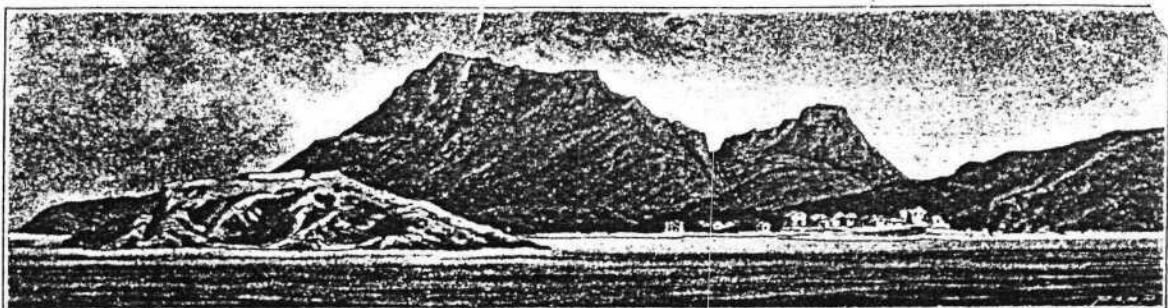
- Štirovačko sedlo 455.
 Štirovnik 550. 553. 555.
 571. 572.
 Štirovnik veliki 550. 570.
 Š roka 205.
 Subir 569.
 Šubra 551.
 Šuljaga 616.
 Šumetlica 299.
 Supljara 496. 708.
 Supljasta pećina 154.
 Suplja pećina 685.
 Švajcarija 191.

 Taborško 219.
 Taborsko humlje 172.
 Tartari 647.
 Tatinski vrh 402.
 Tatinjac 555.
 Tatarica 334.
 Terihaj 346.
 Tigna rossa 602.
 Tihalska bjelina 574.
 Tikvenica 434.
 Tinja rosa 602.
 Tisovac 355. 402. 426. 430.
 Tmor 561.
 Točak 298. 299.
 Točil 435.
 Tojan 756.
 Tomaševička 359.
 Tomaški briješ 276.
 Topolje 241.
 Topusko 380.
 Topličica 162. 180. 227.
 Topličina 220.
 Toplička gora 135. 195.
 209. 255.
 Toričnjak 426.
 Torine 298. 478.
 Torunža 623.
 Torbarov greben 401.
 Tortar 507.
 Trakoščan 266.
 Trakoščanska gora 252.
 255
 Trakoščansko jezero 252.
 266.
 Trapošnik 567.
 Travnik 402.
 Trebestin 435.
 Trebižat 618.
 Trebovečki čret 607.
 Tremzina 491.
 Treskavac 428. 602.
 Treštenik 555.
 Trešnjevo brdo 303.
 Tribunj 509.
 Triglav 160. 357. 412. 466.
 Tri kralji 254. 276.
 Trimedak 276.
 Trišnjevo 598.
 Trogir 504. 507.
 Troglav 573.
 Trojica 561.
 Tromeda 305. 315.
 Tromede 301. 306.
 Trovrh 456. 492. 493. 494.
 Trubusi 599.
 Trupina planina 574.
 Trbušovica 699.
 Trgove 383.
 Trklije 277.
 Trnovac 485.
 Trnovitičko humlje 288.
 Tršće 423.
 Trški vrh 176. 222.
 Trtar 562. 564.
 Trtra 566.
 Trtra planina 566.
 Tučep 505.
 Tugari 595.
- Tugarsko polje 595.
 Tuhejl 207. 220.
 Tuhoobić 393.
 Tuk 423.
 Turković selo 462.
 Turkovo 254.
 Turanski šan e 375.
 Turnašica 282.
 Turovo polje 206. 605.
 Turničev dolac 545.
 Tuščak 355. 356.
 Tuškanec 158.
 Tvrda špilja 647. 685. 722.
 Tzentzena 387.

Ubajska planina 552.
 Učivac 435.
 Učka gora 401.
 Uegija 454.
 Uglijan 635.
 Ukrinsko humlje 575.
 Unčani 383.
 Urlaj 494.
 Uskočka gora 341. 344.
 Uršula 160.
- V**ačan 506.
 Vaganski vrh 452.
 Vanjski luk 300.
 Varaždin 587.
 Varaždinske Toplice 237.
 Varaždinsko polje 613.
 Vareško osrednje gorje
 563. 575.
 Vela 428.
 Vela Bukva 552.
 Vela glava 637.
 Vela Gomila 562.
 Vela Pliš 433.
 Vela Straža 602.
 Vela Sija 402.
 Vela Učka 401. 412. 446.
 Veles 564. 573.
 Velika 241.
 Velika Erpenja 220.
 Velika glava 493.
 Vel. Gradina 334.
 Vel. Greda 478.
 Velika Ivančica 190. 192.
 Velika Javornica 469.
 Velika Kapela 160. 475.
 476. 477.
 Velika Krapina 224. 228.
 230.
 Velika Krčevina 306.
 Velika Paklenica 455.
 Velika Panjava 347.
 Velika pećina 254.
 Velika Promina 511. 565.
 Velika Rakovica 346.
 Velika Rebar 426.
 Veliku Struga 545.
 Velika Visočica 452. 455.
 457.
 Velika Viševica 412. 427.
 Vel. Zrinska šuma 276.
 Velike peći 154. 158.
 Velike pećine 266.
 Veligrad 651.
 Veli Hum 435.
 Veli Pogled 402.
 Veli Rat 594.
 Veli Vrh 561. 602.
 Veliki Alan 491. 577.
 Veliki Bukovac 402.
 Veliki Bat 566.
 Veliki Črnec 345. 351.
 Veliki Drgomali 426.
 Veliki Golić 452.
 Veliki Goranec 254.
 Veliki Grad 602.
 Veliki Hum 172.
- Vel. Javornik 298.
 Veliki Kabao 570.
 Veliki Kal 352.
 Veliki Kelemenski vrh 257.
 Vel. Kamen 315.
 Veliki Kalnik 228. 238.
 243. 244.
 Veliki Klanac 435.
 Veliki Klek 358.
 Veliki Konj 190.
 Veliki Kozjak 448. 566.
 Veliki krajni vrh 434.
 Veliki Križić 568.
 Veliki Krč 197.
 Veliki Lovnik 344. 346.
 352.
 Veliki Malovan 452. 476.
 489. 710.
 Veliki Martin 435.
 Veliki Obir 358.
 Veliki Obruč 393. 413. 419.
 Veliki Ostrog 568.
 Veliki Oštroc 155. 346. 348.
 349.
 Veliki Papuk 307.
 Veliki Plat 172.
 Veliki Plazur 149.
 Veliki Potok 180. 186.
 Veliki Rajinac 452. 490.
 Veliki Risanjak 160. 393.
 394. 402. 403. 412.
 Veliki Smeđnik 394. 402.
 425.
 Veliki Srnopas 490.
 Veliki Strilež 428.
 Veliki Šibenik 568.
 Veliki Škrbac 434.
 Veliki Tabor 215. 220.
 Veliki Tič 435.
 Veliki Tuhobić 434.
 Veliki Tumac 426.
 Veliki Troglav 545. 566.
 568.
 Veliki Vratnik 656.
 Veliki vrh 199. 257. 419.
 426. 430. 550. 567.
 Veliki vrhovi 473.
 Veliki Znoj 370.
 Velo brdo 637. 638.
 Veliko brdo 278. 374.
 Veliko jezero 640. 651.
 Veliko polje 281.
 Veliko Rogozno 429.
 Veliko Trgovište 204. 206.
 220.
 Velebit 160. 275. 285. 305.
 446. 476. 484. 562. 576.
 Velebit kosa 289.
 Velebitska pokosina 474.
 Velebitske planine 559.
 Veli grad 561.
 Velišće 241.
 Velinac 456.
 Velušić 508.
 Velje Garač 556.
 Velji vrh 572.
 Veljun 390.
 Verchreca 587.
 Verricha 587.
 Veterna 154. 176. 177.
 190. 222. 231. 258. 260.
 435.
 Veternička gora 187.
 Veternjak 428. 434.
 V čenski briješ 278.
 Vidaj 416.
 Videž 172.
 Vidovec 158.
 Vidovo brdo 306.
 Vjenac 276. 334. 571. 579.
 Vila 563.
 Vilaja 566.
- Vilenjak 585.
 Vilina jama 683.
 Vilinska jama 683.
 Viljska stijena 433.
 Vilovska kosa 278.
 Viljak 429.
 Viljuštica 555.
 Vindija 267. 268. 683. 699.
 Vinodol 436. 437.
 Vinogora 266.
 Vinogora 216. 217. 220.
 Vinograd 230.
 Vinograd 278.
 Vinkovci 321.
 Vini vrh 355.
 Vinica 269.
 Vinski potok 218.
 Vinjari 585.
 Vis 504. 509. 621. 646.
 Visibaba 447. 462.
 Visoka 566. 638.
 Visoka kosa 568.
 Visoki Vrh 480.
 Visoko Brdo 638.
 Visoravan gorske Hrvatske 576.
 Visovi Bjelolasice 469.
 Viš 276. 286. 289.
 Viševica 452.
 Viševica velika 602.
 Viševina 560.
 Višošević brdo 355.
 Višnjica 268.
 Višnjevica 477.
 Vitelnica 159.
 Viternik 568.
 Vitorog planina 564.
 Vižovlje 172. 174. 205.
 Vješala 375.
 Vješća gora 566.
 Vjeternica 683. 698.
 Vjetrenji Mlin 555.
 Vlahove drage 345.
 Vlaka 545.
 Vlašić 634.
 Vlasulja 553.
 Vlastica 573.
 Vlaška Kapela 280.
 Voća 267.
 Voćin 286.
 Voćinka 272.
 Voćinsko brdo 578.
 Vodica 651.
 Vojnik 556.
 Volama 182.
 Volina ili Volinjska jama
 683.
 Volinska špica 193. 194.
 298. 300.
 Volujka 563.
 Volušnica 568.
 Voljsko 435.
 Vozac 545.
 Voznica 307.
 Vrace 361.
 Vranica 346.
 Vranilac 244. 602.
 Vrana peć 267. 683.
 Vranova glava 374.
 Vranove pećina 694.
 Vranovac 305.
 Vransko Blato 582.
 Vranja jama 267.
 Vranjak 434. 574.
 Vranjača 685.
 Vranjački slap 359.
 Vranjaković pećina 695.
 Vranjkovac 315.
 Vratagoš 574.
 Vraterski kuk 448. 454.
 Vratni otok 641.
 Vratnik 374.

- | | | | |
|-------------------------------------|----------------------------------|-------------------------|------------------------------|
| Vratno 242. | Vrtljinsko humlje 287. | Zejni hrib 432. | Zlatarska 224. |
| Vražić pećina 702. | Vučica 574. | Zaježda 234. | Zlatarovac 306. |
| Vražje peći 218. | Vučići 570. | Zajedske kotline 188. | Zlatarska draga 189. |
| Vražja pećina 353. | Vučja jama 696. | Zakletišće 276. | Zlatarsko polje 231. 232. |
| Vraži vrtal 492. | Vučjak 560. | Zakičenica 202. | Zmije brdo 639. |
| Vražji vrtec 431. | Vučji zub 552. 562. 570. | Zakućac 594. | Zorina glavica 710. |
| Vrebačka staza 494. | Vulka-šuma 301. | Zalesina 114. | Zmajovac 302. 304. |
| Vrućak-brijeg 349. | Vukovar 321. | Zaloge 434. | Zunić 500. |
| Vrbanja 503. 550. | Vukovarski ravnjak 322. | Zaoštrog 585. | Zorića glavica 585. |
| Vrbica 491. | Vukomeričke gorice 160. | Zaplanina 361. | Zorin mir 463. 464. |
| Vrbovsko 305. 503. | 341. 367. | Zaprešić 204. 206. | Zrinjska gora 160. 276. 278. |
| Vrbovsko humlje 304. | Vukotinovićeva livada 400. | Zastinje 595. | 341. 370. |
| Vrbovska poljana 473. | Vuković 374. | Zastrža 503. | Zrinj-gora 575. |
| Vrdnik 334. | Vukleć 244. | Zatreb 212. | Zvečanje 597. |
| Vrgorac 505. | Vukšić 505. | Zavelam 585. | Zvečevski Debeljak 578. |
| Vrgoračko polje 582. | Vukšićev brije 221. | Zavižinski Bićevac 452. | Zvirjak 434. |
| Vrhovnjaci ili Lastavski školi 641. | Vulkansko otoče 669. | 490. | Zvonac 435. |
| Vrh Hunke 287. | Vušice 344. | Zavižanska kosa 490. | Žagarica brije 426. |
| Vrh sv. Ilike 546. 574. | Zabok 224. 231. | Zavižan gornji 490. | Žabjače 506. |
| Vrh Marjan 540. | Zabodacki 623. | Zazidena pećina 696. | Žaversk dolina 155. |
| Vrh planina 568. | Za crna sten 418. | Zduš 587. | Želimer 263. |
| Vrh Reka 587. | Zadarska ploča 338. | Zebar 435. | Željezničica 188. |
| Vrhrika 587. | Zadarsko otoče 635. | Zec 602. | Žeridovka 370. 602. |
| Vrhovac 299. | Zadarsko-šibenski arhipelag 627. | Zeča 626. | Židovska jama 683. |
| Vrhovci 307. | Zadrinov Rat 637. | Zečja glava 573. | Židovske kuće 359. 669. |
| Vrhovka 426. | Zaglav 626. | Zečjak 448. 454. | Židovski zdenac 159. |
| Vrlaić brdo 376. | Zagorje 133. 134. 209. 258. | Zelen-grad 352. | Živogošće 585. |
| Vrlička pećina 588. | 560. 563. 575. | Zelenjak 211. 212. 214. | Žjat 574. |
| Vrličko polje 586. | Zagorsko prijebojno gorje 135. | Zelin 395. | Žlibić voda 461. |
| Vrliješ 562. | Zagradski vrh 428. | Zelina 163. | Žljebice 163. |
| Vrlovska pećina 682. 695. | Zagreb 204. 412. | Zelena pećina 682. 686. | Žrvena pećina 190. 683. |
| 702. | Zagrebačka gora 135. 138. | Zeleni pod 568. | 699. |
| Vrmac 562. | 149. 200. 202. 206. 209. | Zelinski povor 141. | Žrnovica 597. |
| Vrmač 571. | 231. 232. 234. 412. | Zemljici 205. | Žubrica 273. |
| Vrpolje 321. 502. | Zagrebačka kotlina 606. | Zentena 587. | Žulek 172. |
| Vršačka pećina 683. | Zagrebačko polje 604. | Zetina 587. | Zumberak 231. 354. 359. |
| Vršak 428. 434. | Zehod 568. | Zir 495. | Zumberečke gore 200. 202. |
| Vršina 414. | | Zlarin 635. | 206. 355. |
| Vrtline 454. | | Zlatar 224. 231. | |
| | | Zlatarica 599. | Županjac 585. |





Spič.

UVOD.

Divna je zemlja domovina naša! Ponosno ju možemo gledati, jer ju je priroda okitila obiljem najkrasnijih svojih darova i krajeve joj zaodjela u ruho doista čarobne ljepote.

Tvorna snaga naravi nagomilala je na malenu prostoru toliku raznoličnost iz obilja svoga blaga, da malo imade krajeva, za kojima bi nam domovina Hrvatska zaostajala.

Raznolična je slika, u kojoj ti se prikazuju pojedini predjeli: Ozbiljni i ponosni se gorski krajevi okićeni zelenim šumskim sagom izmjenjuju s vinorodnim brežuljcima i plodnim ravnicama, na kojima se njiše zlatno klasje i stasita stablika kuruzine. Pitome doline pune rodnih voćnjaka natapaju brzi potoci, koji hrle k velikim rijekama. Masna se crnica stere prostranim nizinama i široki se pašnjaci pružaju od podnožja gorskih obronaka do obala Save i Drave.

A tamo prema jugu dugi niz silnih gora plješivim svojim glavicama nebu se pod oblake diže. Razjedene im boćine pokriva mrtva golet pustog krasa, a uz njihovo se podnožje uvališe kotline visokih ravnica, natapane plahim ponornicama.

S druge im strane plače litice vječno more, koje je sjajnim plaštem svojim obavilo brojne otoke i otočiće.

Vedro i jasno je nebo, koje se razavilo nad našom domovinom. Pod njime te ne ubija vrućina kao na daleku jugu, niti ti se koće udovi od žestoke zime, kao u zemljama ljuta sjevera.

Zapadni krajevi, položeni uz podnožje Alpa, osjećaju oštiri zadah gorskog zraka, koji i u ljetnoj sparini osvježuje klonulo bilje, zaodijevajući njegovim tamnim zelenilom tlo. Tu se otvaraju velike doline a iz njih teku prema istoku Drava i Sava, pa se spuštaju uz glavnu položinu zemlje; doline se njihove proširuju u ravnice Podravine i Posavine, a gorja među njima sve se jače suzuju i snizuju, dok se napokon na rubu ravnog Srijema ne gube u nedogledno valovlje nizine.

Iz ravne Posavine ko široko krilo stere se uz Kupu k jugu nisko tlo, ali tu već izbija litica iz masnoga tla pa sivim svojim licem sjeća kobnog Krča, koji dijeli nizozemlje Hrvatske kao ogromni bedem od sinje Adrije, braneći sredozemlju saobraćaj s morem i otimajući mu njegov topli zrak.

Ali baš kad putuješ ovim često i pustim krajem, priroda te nuča najodabranijom kitom svojih ljepota. Kuda kreneš, kamo staneš, ljepota se reda do ljepote,

da se tud pazi i pase tvoje katkada suzama orošeno oko, dok ti srce uzdršće od radosti. Da, daleko bi morao putovati, da u jednome danu vidiš toliko, koliko gledaš, putujući samo iz Karlovca; od Korane vode hladne, do Rijeke preko gordih krajeva hrvatske Švice, velebnoga Gorskoga kotara. Već dalje od Karlovca promjene su nagle i neobične. I ljudi i priroda i način života i običaji posve su drugi. Oprostiv se s pitomim Pokupljem i sa zelenim gorama, oprostio si se i s dalekim poljima, hladovitim lugovima i zlaćanim njivama.

I sve se više ispinje ponosni onaj kameni gorostas, koji podigoše tajinstvene sile zemaljske utrobe, da tako sudbonosno dijeli ubavo sredozemlje od kršnog Primorja. Navoranu mu grbinu isjekoše hrle vode dubokim brazdama, kamen po kamen iskruniše mu žurni potoci te se zarovaše sve dublje u njegove bočine tako, da bezbrojni klanci, gudure i propasti goru rascijepaše na sve strane. Tankim se žilicama zavrtaju tuj vode u kameni tlo, te ga prošupljuju i izijedaju ko ulište, a zatim se duboko u krilu zemlje procjede pa stječu i sakupljaju po dubokim špiljama u podzemne rijeke.

Kao što je raznolično lice površine, posuto bezbrojnim ponikvama, vrtačama, dolinama a izlomljeno premetnuto i prekinuto u stijenama, grebenima i timorima, tako je u utrobi gorostasnih brdina stvorila priroda podzemni svijet tmine i užasi. Silne pećine i mračni ponori vode do praga toga čudesnog svijeta, a bukteće ponornice sunovraćaju se kroz njegova vrata: kroz tajinstvene špilje i beskrajna ždrijela, te tvore podzemna jezera, prorove i hodnike kroz gorska bila, vrela-skakavce, a onda opet u preobraženu obliku izbijaju na svjetlo, da se puni mladenačke snage dadu na daleki put u ravnicu.

Čovjeku se čini, ko da je priroda ovaj siromašni kraj htjela zaodjeti u najljepše svoje ruho i nadariti čarom i ljepotom, kada ga nije opsipala obiljem i raskoši. Kuda okom svrneš, posvuda se mijenja izgled i krajolik, da se gledanja ne zasitiš, da se nikada ne umoriš.

Od nižih krajeva oko Karlovca tamo prema Ogulinu i uzduž Korane, Mrežnice i Dobre, sve se više ispinju gore i vrh se reda do vrha. Mrkim zelenilom crnogorice pokrila je priroda položitije bočine ovih gorostasa, a iz bujnog se zelenog saga koče prema nebu sive stijene i litice, a plješive se glavice gube u tmastim oblacima. Uz njihovo podnožje stisnuo se je čovjek na onim krpicama plodna tla, što su ga presušena pravjeka jezera staložila iz gliba svoga dna i ostavila na jajolikim ravnicama kao spomen i dar onog doba, kada su u hrvatskom Krasu nebrojena zelena jezera plakala podnožja ogromne Bjelolasice i tubastog Kleka, na kojem vile svoje kolo vode.

A kad si minuo ravno polje ogulinsko, evo te u naručju bujne prirode, evo te u Gorskem kotaru, gdje se uzdižu bregovi i sklopovi sve tamo do čunjastoga kranjskoga Snježnika. Tu je bijele svoje raskidane stijene istaknuo Risnjak, komu je grudi zakitio bjelolist i planinski dul, a u njegovo podnožje uvalilo se je sitno Kupeško jezerce, iz kojeg izbija hrila Kupa, u količevci već gotova rijeka.

Još malo, pa smo prispjeli na rub Krasa: šuma crnogorice se gubi, zamijenila ju je bukva, kojoj okresane grane i privinuta debla svjedoče o strahotnoj snazi ubitačne bure, tog najstrašnijeg neprijatelja naroda i prirode. Tu joj je među snježnim visovima Bitoraja, Risnjaka i Velebita leglo, iz kojeg se podiže i zatornom snagom ruši niz ledene bočine Krasa prema Primorju. Al naskoro gubi svoju vlast i u zagrlijaju blagog morskog zraka nestaje joj bijesne snage pa okrepljujući njen zadah vedrinom svojom razbijja mutno oblaće, kojim je južnjak obavio primorske visove.

Zrak i zadah morski odavaju ti, da si stupio na prag Primorja, a divna ti njegova slika na prvi pogled osvaja dušu. Duboko ti se usadi u srce divni onaj vidik, kada ti sa Plasa oko segne neobuzdano u daljine. Među gorama zablisne sjajan trak, koji ti dušom potrese — to je more! Veličanstvo te njegovo obuhvaća neodoljivom snagom, a njegova te ljepota uznesu u ponosnoj misli: To ti je domovina! Među sivim stijenjem i tvrdim liticama uvalila se je nebeska modrina sinje Adrije; uzduž kamenite obale ređaju se bijele kućice, a duboko pod tobom plove tihom pučinom bijela jedra prema dalekom rubu, gdje se iza otoka modrina morska slijeva s nebeskim plavetilom.

Tu smo stigli na prag Dalmacije, ponosne ove zemlje, koja nam budi spomen junačkih djedova, stigli smo u stari taj dom prosvjete i slave hrvatske.

I duša ti hrli prama Lošinju i Cresu, hrli u zavičaj „lijepe mažuranke i sitnoga bosiljka“, a oko kruži krševitim primorjem i bijelim mjestima, dok se zaustavi na kamenom Senju. Tu te već potresa gvozdeni Velebit, zamahnuv svojim goleminim vrhovima u oblačne visine, gdje suri orao svoje timor-gnijezdo vije. Gledaš ono kamo more hrvatskog Primorja, strašnu onu golet, na kojoj tek čovječja ruka njeti zelen i pod koju se je nasadio Karlobag. Tu se stere i najtužniji kraj domovine,jadno ono Podgorje, dom ličkoga kozara i leglo bijesne primorske bure.

Ime Dalmacije u nama pobuđuje spomen slavne prošlosti i velikih događaja, koje je naš narod na obalama sinje Adrije doživio i propatio, a nad razvalinama u drevnoj Saloni lebdi jošte i sada carski sjaj davno isteklih vijekova, kada je moćni cezar silnoga rimskog carstva baš ovaj kraj odabrao kao svoje najmilije boravište. Kolikom čarobnom snagom morala je djelovati ljepota naših krajeva, da su svim užitkom svijeta razmaženi mu gospodari posljednje svoje korake amo upravili?

I diljem cijele zemlje imena nas gradova i kula sjećaju prošlosti. Uz Novigradsko more nasadila se je Trojanova Aenona (Nin), nekoć znameniti hrvatski grad, a Bibir djedovina Šubića-Zrinjskih pa Biograd i Šibenik, po položaju važna mjesta glavna su i mjesta u geografičkom smislu.

A koje tek obilje prirodnih pojava nam se nuđa od Novigradskog mora do Boke Kotorske! Veličajni se planinski predjeli izmjenjuju s pitomim nizinama, a u tjesnim prolomima tvoreći silne slapove hrle rijeke k blizu moru, koje je odasvuda ogrlilo kopno.

Na nebrojna vrata uvalilo se je more u dolove i obavilo sive visove modrim svojim plaštem, pretvarajući ih u otoke i zatone. Na grudima Adrije pružila se je Dalmacija, a sav je njen život vezan uz more.

Žarko sunce jakim zrakama grije tlo, na kojem rode uz vinovu lozu smokva i maslina, a uspijevaju lovor, čempres i palme, koje u zimi štiti toplo more od zatorne bure.

Divno je svjetlo, što se razljeva nad ovim koji put i golim i pustim krajem, a sjajnim svojim bojama spaja u prozirnoj vedrini oštре crte kopna s morskim zrcalom u skladnu sliku nedostižive ljepote.

U opisima Skradina i veličajnih slapova Krke, staroslavnog Knina, dubokih proloma Cetine, ravnog Petrova i Kosova polja, gdje je kralj Zvonimir „v petih

A koliko toga još preostaje! Klis i Metković, Omiš i Makarska, i zenica hrvatske knjige Dubrovnik — sve to vabi neodoljivom silom, da razgledaš i upoznaš.

Vransko i Bačinsko jezero, Mljetsko jezero i Rastoke kod Vrgorca, dalmatinska blata, otoke, školje i školjiče, modre špilje i pećine umnažaju prirodnu knjigu ljepota. Vinut ćemo se na cvjetni Monte Marijan, zahvatiti glavicu najmoćnije kraške gromade, snježno Biokovo, diviti se Dalmaciji i pučini morskoj sa Orjena, segnuti okom do Durmitora, ploviti veličanstvenom Bokom Kotorskom, a onda se odmarati u raskošnim tropskim gajevima tihoga Lokruma.

Iz Obrovca ulaziš divotnim krajem u Zrmanjsku dolinu, a time u junačku i kršnu Liku. Lika i Krbava u geografskom i entnografskom su pogledu najzanimljiviji krajevi domovine. Golemi ih Velebit rastavlja bilstavim nizom svojih glavica od mora, a njega s jedne strane pali žarko sunce, da ga s druge brije zdeni zrak ličke visoravni. Tu je gola Plješevica, Resnik-planina, tu prezanimljive rijeke ponornice, najljepše i najveće pećine sige i leda, tu daleko i krasno Gacko i Krbavsko polje, najviši vrhovi, jezerca, ceste, prijelazi i najviša obitavališta našeg naroda.

U Lici i Krbavi tužni su oni ostanci od 64 grada, žalosni svjedoci stoljetnih borba, al u tim se krajevima u zagrljaju prašuma prelijeva na njedrima Kapelskog gorja najsajniji dragulj naše domovine. — Tu su čarna Plitvička jezera, kojima už veličavaju okolinu Plaško polje sa Dretuljom, pa prezanimljiva jezera Švice, gdje Gacka ponire, da iza čudnovata tijeka ispod silnog Velebita na moru opet izbjija kao rijeka bez toka; tu je vrlo važni u povjesti našeg naroda i naše monarkije Cetin-grad, tu se koči na strmoj hridi iznad čudesnih slapova Slunjčice vjerni stražar negdašnjeg korduna Slunj-grad. A iz Pounja krenut ćemo svojim starim rudokopima znamenitom Banovinom u Žumberak, to brdovito zatočište Uskoka, kojeg se hvata milovidno Zagorje, vilinski krajevi Čeha, Leha i Meha.

S njegovih ti visova oko seže do ravnica plemenite Slavonije, koja te nude u okolini Požege, u „zlatnoj dolini“ Rimljana, u plodnomu Srijemu, koji proslaviše imenom „Deliciae mundi“, u ubavoj Fruškoj gori, odabranom kitom prirodnih krasota i veličajnih vidika.

Sve te ljepote, plodne te nizine i rodne gorice, mračne prašume i vedre lugove, veličajne gore i planine, s kojih ni ljetno sunce ne može posve snježni plašt skinuti, i pitome primorske krajeve, gdje topli uzduh pod žarkim nebom maslinu i pašmu cijeliva, pridijelila je Providnost narodu hrvatskomu za obitavalište. Okitila mu je dom odabranim ruhom, al mu je i mudro pridijelila darove prirode, da se nauči trudu i naporu, da nerazmažen uživa plodove, koje je zalio svojim znojem.

I diljem naše domovine ispratit ćemo narod svoj, kako se je priljubio tlu, koje ga hrani, kako se je nastanio uz Dunav i Savu, na širokim poljanama plemenite Slavonije; kako na oporom tlu kraskog visočja junački bije boj sa oskudnom prirodom, kako se je na žalu Adrije privinuo moru, a ispratit ćemo ga i u daleke krajeve Afrike i Amerike, gdje je na žarkom jugu i na rubu napućenog svijeta sačuvao čelični svoj značaj.